

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta právnická

Bakalářská práce

Plzeň 2021

David Chyňava

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta právnická

Katedra veřejné správy

Role lokálních samospráv v podpoře tradic na Doudlebsku

Bakalářská práce

David Chyňava

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Vojtěch Kouba, PhD.

Plzeň 2021

Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracoval samostatně a uvedl v ní veškerou literaturu a ostatní zdroje, které jsem použil.

V Plzni dne 30. 3. 2021

vlastnoruční podpis

Obsah

Úvod	7
Teoretická část	8
1. Doudlebsko.....	8
1.1 Historický vývoj mikroregionu	10
2. Tradice na Doudlebsku.....	13
2.1. Dechová hudba.....	13
2.2. Píseň.....	14
2.3. Tanec.....	14
2.4. Doudlebský učitel	14
2.5. Masopustní obchůzky na Doudlebsku	15
2.6. Průběh masopustu na Doudlebsku.....	15
2.7. Koledníci.....	16
3. Spolky v Doudlebech.....	23
3.1. Národopisný soubor Doudleban.....	23
3.2. Dětský folklorní soubor Doudlebánek	24
3.3. Doudlebští hasiči.....	24
3.4. Doudlebský pěvecký sbor.....	25
3.5. Farní život v Doudlebech.....	25
3.6. Doudlebský kroj.....	25
4. Obce vybrané pro vlastní výzkum.....	28
4.1. Doudleby	28
4.2. Komařice	28
4.3. Římov	29
4.4. Plav	29
Praktická část	31
5. Úvod do praktické části	31
5.1. Sociální kapitál.....	31
5.2. Lokální kultura	31
6. Výzkumná metoda a sběr dat.....	33
6.1. Podpora tradic.....	33
6.2. Tradice dodržované v obcích.....	33
6.3. Příprava masopustu.....	35
6.4. Pravidelnost pořádání masopustů.....	36

6.5.	Struktura koledníků	36
6.6.	Získávání nových koledníků.....	36
6.7.	Organizace pozic v masopustní koledě	37
6.8.	Vznik slaměné koledy ve vesnici Doudleby	37
6.9.	Rozdíl mezi slaměnou a růžičkovou koledou ve vesnici Doudleby	37
7.	Podpora masopustu ze strany obcí.....	38
7.1.	Finanční podpora	39
Závěr		40
Resumé		41
Seznam použité literatury		42

Úvod

„Svátek je především zábava a rovnou zdůrazněme, že zábava mnohdy neodůvodněná: shromáždění lidí oblečených do nových šatů, do převleků nebo masek či všelijak vyšňořených; všude plno barev a ozdob, které potěší oko a díky nimž se tento den radovánek vymaňuje z rutiny a obvyklého rytmu všedního života“¹

Za svůj život jsem se setkal již s velkou řadou tradic, zvyklostí, rituálů a slavností. Prošel jsem nespočet událostí, které spojovaly občany určité oblasti, ať už za účelem zábavy či duchovního rozvoje a poznání. Avšak nejvíce se všeho mě zaujal masopust, a to konkrétně Doudlebský masopust. Jelikož již několik let pomáhám s chodem masopustu, rozhodl jsem se rozšířit své vědomosti o něm a napsat tuto bakalářskou práci. I přesto, že jsem s masopusty již pár let pomáhal, vždy jsem byl na okraji všeho dění. Chtěl jsem se tedy více ponořit do samotné tematiky a konečně pochopit, co jsem ty roky pomáhal pořádat. V této práci mám v plánu popsat, co to tradice a rituály jsou a jak vznikly, popřípadě z čeho vychází.

Následně popíši tradici masopustu na Doudlebsku, písně a tanec, které ji doprovázejí. Detailněji se podívám na masopustní občůzky na Doudlebsku, na spolky, které v samotných Doudlebech fungují, a další nedílné součásti života v Doudlebech.

Pro praktickou část své bakalářské práce jsem si vybral vesnice Doudleby, Komářice, Římov a Plav. Masopustní tradice mají všechny čtyři vesnice podobné, mým úkolem v této bakalářské práci bude zjistit, jak tyto konkrétní vesnice podporují tradice u sebe doma.

Chtěl jsem výzkum provést pomocí osobního rozhovoru se starosty těchto obcí, ale kvůli koronavirové krizi jsem odkázán na zodpovězení otázek písemnou formou. Starostů vybraných obcí se budu ptát, jaká je pomoc samosprávy v podpoře tradic a jak vybrané obce podporují tradice na svém území?

---

¹ HEERS, Jacques. *Svátky bláznů a karnevaly*. Praha: Argo, 2006. Každodenní život. ISBN 80-7203-777-

Teoretická část

Od konce 18 století se u nás začaly vymezovat oblasti se zvláštními znaky a odlišnostmi v lidové kultuře. Tato skutečnost nastala zejména vlivem politických, ale i společenských událostí v Evropě. Zásadní změnou bylo zejména zrušení nevolnictví roku 1781. To zapříčilo uvolnění poměrů na venkově. Hospodářský vývoj jednotlivých oblastí Čech a Moravy se začal projevovat nejen v jazykových dialektech, ale převážně ve vytváření osobitých lidových krojů, lidových uměním, řemeslem, architekturou, způsobem prožívání svátků během roku a obřadů v průběhu lidského života.²

Pojem rituál je dle Věry Petráčkové „slavnostní zvyk, zvyklost, obřad.“ Jedná se například o církevní soubor předpisů a zvyklost pro výkon bohoslužeb.³

1. Doudlebsko

Jan Šimánek ve své knize *Doudlebsko od jara do zimy: výroční zvyky, slavnosti a zábavy z jihu Čech* uvádí, že lze Doudlebsko „volně vymezit prostorem mezi Českými Budějovicemi, Českým Krumlovem, Borovany, Kaplicí a Trhovými Svinými. I pokud budeme respektovat názor, že tuto oblast v 6. století našeho letopočtu osídlil slovanský kmen Doudlebů, je obtížné stanovit přesnou hranici, kde lze říci – zde Doudlebsko začíná a zde končí. Opravdu zřejmou hranici tvoří hranice jazyková. Jde především o hranici mezi obcemi původně osídlenými českým obyvatelstvem a německým obyvatelstvem, která je dobře patrná v okolí Českého Krumlova, Kaplice a Trhových Svinů.“⁴

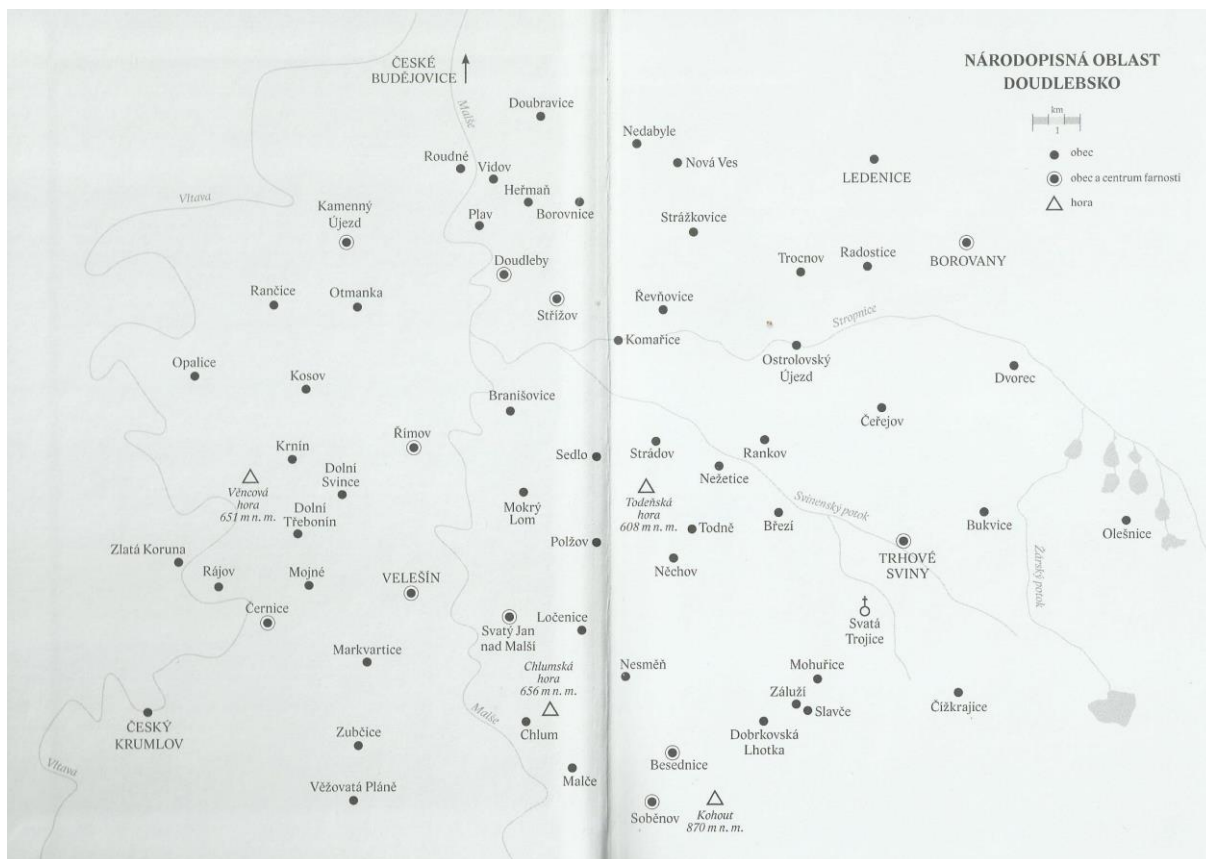
---

² ŠIMÁNEK, Jan. *Doudlebsko od jara do zimy: výroční zvyky, slavnosti a zábavy z jihu Čech*. České Budějovice: str. 10 Bohumír Němec - Veduta, 2019. ISBN 978-80-88030-41-6.

³ PETRÁČKOVÁ, Věra a Jiří KRAUS. *Akademický slovník cizích slov*. Praha: Academia, 1995. ISBN 80-200-0524-2.

⁴ ŠIMÁNEK, Jan. *Doudlebsko od jara do zimy: výroční zvyky, slavnosti a zábavy z jihu Čech*. České Budějovice: str. 10 Bohumír Němec - Veduta, 2019. ISBN 978-80-88030-41-6.

Scan Doudlebska z knihy Jana Šimánka *Doudlebsko od jara do zimy: výroční zvyky, slavnosti a zábavy z jihu Čech*. České Budějovice: str. 12 Bohumír Němec - Veduta, 2019. ISBN 978-80-88030-41-6.

I přes snahu mnoha národopisců není vymezení Doudlebska nikterak jednoduché. Jedna z mála věcí, na kterých se často lidé zabývající se touto tematikou shodnou je to, že České Budějovice již do Doudlebska nezapadají a berou se jako jakýsi severní hraniční bod.

Národopisná oblast Doudlebska se dá rozdělit více způsoby, avšak jako nejjednodušší pravidlo při určování umístění této oblasti bych uvedl jakýsi pomyslný čtverec mezi Českými Budějovicemi, Borovany, Trhovými Sviny a Českým Krumlovem. Dalším způsobem, jak určit přesnější polohu Doudlebska je rozdělení na základě dvanácti farních obvodů (viz příloha 1) Toto vymezení je sice více obširné, ale zase o to přesnější. Dalo by se diskutovat o tom, že v dnešní době, kdy se stále méně lidí hlásí k určité farnosti, již nemá smysl vymezovat tímto způsobem, avšak je to nejpřesnější možná volba.

1.1 Historický vývoj mikroregionu

Vývoj Doudlebska souvisí již s příchodem Slovanů do středu Evropy. To se odehrálo během 6. a 7. století našeho letopočtu. Avšak i v tuto chvíli není přesně jasno, jak toto osídlování odehrávalo. Podle Jana Šimánka došlo ke kulturnímu převršení původního obyvatelstva Slovany, kteří původně sídlili v jihoruských stepích při řece Bugu. Ti byli následně označováni jako Doudlebové.

Za úplně první písemnost, která potvrzuje obydlí území Doudlebska, považujeme zprávu arabského cestovatele a historika a-Masúdího z první poloviny 10. století. Tato zpráva hovoří o obyvatelích Doudlebského území, které označoval jmény Dulaba nebo Dulana. Největší rozmach ovšem Doudlebsko zažilo v druhé polovině 10. století, kdy bylo na území Doudleb vybudováno hradiště sloužící k ochraně obchodních cest a zdejšího obyvatelstva. Zejména se jednalo o obchodní stezku, která vedla skrz Doudleby do Rakouska (tzv. freistadtská stezka). Toto místo bylo vybráno záměrně. Nejen, že se navyšovala důležitost Doudleb, ale jednalo se i o ideální místo pro umístění hradiště. Hradiště bylo chráněno ze tří stran řekou Malší, rozprostíralo se na území cca 5 hektarů a chránilo rozsáhlé území kolem sebe. Doudlebsko, které obýval kmen Doudlebů, patřilo do kmenového svazku knížat Slavníkovských. Když roku 995 byli Slavníkovci vyvražďeni na Libici, připadlo Doudlebské hradiště Přemyslovcům⁵

V druhé polovině 12 století se Doudleby staly opravdu významným místem. Byly střediskem hradecké soustavy jižních Čech. Z této doby známe několik významných osobností, jedná se například o prefekta Kochana, který je uveden jako svědek nadání českého knížete Soběslava II. plaskému klášteru. Doudlebský kastelán Pillung, který je uveden v Listině z 1. července 1179, kterou císař Fridrich Barbarossa určil a stanovil hranice mezi Čechy a Rakousy. Dále hrál důležitou roli v přípravě donace knížete Bedřicha zwettelským cisterciákům. Další významnou osobou, avšak již z období první poloviny 13 století, byl Jindřich z Doudleb. Ten je uveden jako svědek v listině, kterou vydal roku 1243 král Václav I. pro brněnský špitál sv. Jana Křtitele.

---

⁵ TŘEŠTÍK, Dušan. *Počátky Přemyslovců: vstup Čechů do dějin (530-935)*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 1997. s. 55. ISBN 80-7106-138-7. Dostupné také z: <https://ndk.cz/uuid/uuid:170b48a0-b929-11e3-87a3-001018b5eb5c>

Význam Doudleb začal upadat po roce 1265, kdy zvíkovský purkrabí Hirzo na podnět krále Přemysla Otakara II. rozhodl o založení královského města České Budějovice.⁶ Město České Budějovice mělo pomoci posílit v tomto regionu moc krále Přemysla Otakara II., proti zdejšímu významnému rodu Vítkovců. Vznikem Českých Budějovic ovšem začaly Doudleby, jakožto významné centrum jižních Čech, ztrácet svou důležitost.

Pohlednice Doudleb z roku 1928. Zdroj ŠIMÁNEK, Jan. *Doudleby: historie, památky, tradice*. 1. vyd. Doudleby: Obecní úřad Doudleby, 2008. str 8. ISBN 978-80-254-2758-3

Následně připadlo území do šlechtického majetku vladyků z Doudleb. V jejich rukou měly Doudleby zůstat až do první čtvrtiny 16. století. To ovšem zapříčinilo další rozpad doudlebského hradiště a celkově celého dříve velice významného centra Jižních Čech. V roce 1575 se dostala polovina Doudleb do majetku pánů z Rožmberka, přičemž druhou půlku vlastnili Budějovičtí. Po smrti Petra Voka z Rožmberka v roce 1611 zdědil treboňské panství, a tedy i rožmberskou část Doudleb, Jan Jiří ze Švamberka. Ten ho měl v držení až do roku 1660, kdy jej od něj koupil Jan Adolf hrabě ze Schwarzenberku.⁷ Toto byla poslední velká

---

⁶ ŠIMÁNEK, Jan. *Doudleby: historie, památky, tradice*. 1. vyd. Doudleby: Obecní úřad Doudleby, 2008. str 8. ISBN 978-80-254-2758-3 il.

⁷ SVOBODOVÁ, Anežka a HOUBA, Michal. *Petr Vok z Rožmberka*. Praha: Melantrich, 1986. s. 93. Dostupné také z: <https://ndk.cz/uuid/uuid:0b154cc0-5fed-11e3-8c6a-00505682520>

změna ve vlastnictví Doudleb. Rozdělení do dvou panství Doudlebům zůstalo až do poloviny 19. století, kdy bylo zrušeno poddanství.⁸

---

⁸ ŠIMÁNEK, Jan. *Doudleby: historie, památky, tradice*. 1. vyd. Doudleby: Obecní úřad Doudleby, 2008. 93 s. ISBN 978-80-254-2758-3 il.

2. Tradice na Doudlebsku

Podle knihy Zdeňka Nejedlého *Umění, II: Dějiny české hudby* lidová hudba vytlačila hudbu chrámovou. Uvádí, že již nebylo místo pro umělou chrámovou hudbu a umělý duchovní zpěv.⁹ Hudba doprovázela člověka na téměř všech důležitých událostech jeho života. Už jen zjištění těhotenství u ženy bylo důvodem k oslavě. Člověk se tedy ještě nestihl ani narodit a už byl jeho život spjat s lidovou hudbou. Následoval den narození, kdy zase muselo dojít k oslavě. Prostý venkovský člověk neměl jednoduchý život. Proto se ho snažil zpříjemnit za jakékoliv situace. A k tomu sloužila právě lidová hudba. Nebylo výjimečné prozpěvovat si během práce na poli, na zahradě, či na stavení.

Život tradiční společnosti byl neustále spojen s posvátnem. Lidová hudba doprovázela prostého venkovského člověka při obřadních zpěvech, kdy nebylo výjimkou, aby každá větší vesnice měla svůj vlastní kostel a vlastní pěvecký sbor, který doprovázel farní záležitosti. Omladině z těchto vesnic přišlo naprosto normální angažovat se v církevních záležitostech již od útlého věku. Velké množství chlapců se stávalo ministranty.

Na svatby, oslavy, a když bylo potřeba, také pohřby, byli zváni zdatní muzikanti z okolí, aby zpříjemnili osazenstvu zábavu. Typickým lidovým nástrojem, který se objevoval napříč celým Doudlebskem, byly dudy. Z počátku hrávali dudáci bez doprovodu, nebo s minimálním doprovodem. Ovšem v druhé polovině 18. století se začaly, spolu s dudy, objevovat i další nástroje. Nejčastější doprovod k dudám začaly hrát housle. Avšak nebylo výjimkou, aby byly dudy s houslemi doprovázené i dalšími nástroji. Jednalo se zejména o klarinety a kontrabasy.

2.1. Dechová hudba

Na konci 18. století se začínala formovat tzv. „lidová trojice.“ Tedy kapely se tvořily tak, aby obsahovaly zejména nástroje dudy, housle a klarinet. Toto typické lidové rozpoložení trvalo až do 20. století, kdy se do lidové hudby začala míchat hudba dechová. Do této doby typické rozdělení kapely, začalo upadat. Do kapel se začal přimíchávat akordeon a svou melodičností vytlačoval dudy. Přestával také stačit počet nástrojů. Typicky začínaly vznikat dechové kapely o pěti muzikantech. Stále více se upřednostňoval názor, že správná kapela má mít minimálně pět nástrojů, tedy zejména akordeon, buben, tuba, trubka a klarinet.

---

⁹ NEJEDLÝ, Zdeněk. *Umění, II: Dějiny české hudby*. V Praze: Hejda & Tuček, [1903?]. sv. II s. 19. Dostupné také z: <https://ndk.cz/uuid/uuid:a2929780-a5f7-11e6-adc9-5ef3fc9ae867>

2.2. Píseň

Písně jsou nedílnou součástí doudlebské kultury. Spojovaly obyvatelstvo obce a pomáhaly k vesnické sounáležitosti. Snižovaly míru napětí a vytvářely jakési spojení mezi lidmi. Nejčastější tematikou spojenou s písněmi, byla zejména tematika střídání ročních období, život v hospodářství a tematika rodinného života. Nechybělo zde ani nepřeborné množství písní o lásce. Bohužel sběratelé písní, kteří pracovali v 19. a 20. století, o doudlebské písně nejevili vysoký zájem. Písně se předávali pouze z generace na generaci. Tento způsob dříve fungoval efektivně, ovšem v dnešní době by to již nefungovalo. K začátku zaznamenávání tanců došlo během 2. světové války. V tuto dobu vznikla Doudlebská krojovaná družina (dnešní Doudleban), která začala zaznamenávat písně ze všech zdrojů, aby měla materiál použitelný pro jejich následná vystoupení.¹⁰

2.3. Tanec

Nejpopulárnější tanec, který se tančil na Doudlebsku je zejména „do kolečka.“ *Lze jej tancovat v páru, ale může mít i podobu rotujícího kola tanečnicků s provázanýma rukama. Zvláštností Doudleb je zachovalý „tanec smrti“, při němž se pár společně otáčí kolem své osy, což působí jako by se tanečníci zavrtávali do země.“¹¹* Další oblíbené tance byly zejména Linecká polka (která se proslavila jako Doudlebská, a pomohla proslavit obec na území celé České republiky), Babka, Dupák, Klenutá, Sedlák, Ševcovská, Obkročák. Všechny tyto tance byly tance párové, přičemž se tancovaly v kruhu. Na Doudlebsku se nenajde velké množství tanců, které by se tancovaly pouze v páru, bez interakce s ostatními páry. Šlo o způsob zábavy a lidé se chtěli bavit napříč všemi věkovými spektry.

2.4. Doudlebský učitel

Doudlebský učitel byl jeden z největších nositelů kultury. Nejen, že musel být vzdělaný ve všech ohledech, které chtěl předávat svým žákům, ale musel být i nadaným muzikantem. Velmi často hrál zásadní roli ve výchově mládeže na vesnicích, ale jeho plat tomu neodpovídal. *„V 19. století se ve státních i soukromých školách vybíralo školné, kterému se říkalo sobotáles. Školné bylo stanoveno nejvíce na 4 koruny, pokud se neplatilo, hrozila rodičům výstraha, napomenutí, a dokonce až pokuta pod peněžitým trestem 10 korun. Tyto peníze se pak dávaly do školní pokladny. Ze začátku vybíral školné učitel, ale často měl potíže s vymáháním*

---

¹⁰ ŠIMÁNEK, Jan. *Doudleby: historie, památky, tradice*. 1. vyd. Doudleby: Obecní úřad Doudleby, 2008. 93 s. str 72 ISBN 978-80-254-2758-3 il.

¹¹ ŠIMÁNEK, Jan. *Doudleby: historie, památky, tradice*. 1. vyd. Doudleby: Obecní úřad Doudleby, 2008. 93 s. ISBN 978-80-254-2758-3 il.

*školného, protože nemajetní a chudí lidé ho platili neradi.*¹² Tyto peníze získával učitel za svou práci a vzdělávání obyvatelstva. Nebylo výjimkou, aby si učitel přivydělával i jako muzikant na různých oslavách.

2.5. Masopustní obchůzky na Doudlebsku

Masopustní období je období veselí, lidé slaví konec zimy a připravují se na 40. denní půst. Jedná se o dobu dojíždání zbytků se zimy a příprava na půst. Samotné masopustní období nemá přesně vymezené trvání. „*Začíná sice 7. ledna po svátku Tří králů, kdy končí období Vánoc, ale uzavírá se v různém datu – na masopustní úterý, v den před Popeleční středou, stanovenou na počátek velikonočního půstu.*“¹³ I přesto, že známe přesný datum začátku masopustu, přesný datum konce není jednoduché určit. I přesto, že známe přesný datum začátku masopustu, přesný datum konce není jednoduché určit. Vše se řídí určením data Velikonoc. Velikonoce se slaví v neděli následující po prvním jarním úplňku. Tímto způsobem se určí konec masopustního období a následný začátek čtyřicetidenního půstu, ovšem počítáno bez nedělí. Neděle je dnem, kdy se půst neдрží.

Avšak v dnešní době již není pro většinu vesnic tak důležitý přesný den uspořádání masopustní zábavy. Jelikož je přesně určeno, kdy má masopust proběhnout, je zákonitě jasné, že nebude jednoduché toto na všech místech najednou uspořádat. Největší překážkou je omezené množství kapel, které jsou schopny takový masopust zahrát. Již neplatí rčení: „co Čech, to muzikant“ a je tedy stále náročnější domluvit kapelu na daný datum. Často jsou tyto termíny domlouvány hned na příští rok. Některé vesnice se tedy uchýlily k přípravě a samotnému konání masopustu dříve.

2.6. Průběh masopustu na Doudlebsku

Ze všeho nejdříve je potřeba určit konkrétní datum, které si každá vesnice určí sama. Ve většině případů se použije již zažitá metodika z minulých let. Někde se masopust koná přímo v den, který odpovídá 40 dnům plus neděle před Velikonoci. Masopust je lidový svátek, a proto jsou upravovaná pravidla tak, aby vyhovovala situaci ve vesnici.

Následně rychtář, jako hlavní vedoucí masopustu, pokračuje v dalších organizačních věcech. Jedná se zejména o domluvu lidí, kteří samotný masopust provedou. V Doudlebech se

---

¹² Daniela Měříčková, *Analýza prostředí vesnické školy v 19. století na Českomoravské vysočině*. Praha 2014. Diplomová práce. Univerzita Karlova. Pedagogická fakulta. Vedoucí práce RNDr. Jan Řezníček

¹³ LANGHAMMEROVÁ, Jiřina. *Lidové zvyky: výroční obyčeje z Čech a Moravy*. Praha: Lidové noviny, 2004. ISBN 80-7106-525-0.

musí vždy vytvořit koleda o 12 mládencích, přičemž je žádoucí, aby existoval někdo, kdo je případně schopen nějakého mládence zastoupit.

Po vyřešení veškerých organizačních věcí se opravují nebo vyrábějí nové klobouky. Jedná se o klasické vycházkové klobouky avšak s tou výjimkou, že na sobě mají konstrukci z pletiva, do které jsou vplétané růžičky. Těchto růžiček musí být stejně, jako je dnů v roce, tedy 365. Když je rok přestupný, tak koledníci jednu růžičku do klobouku přidají. Na vrcholku klobouku se nachází větvičky jalovce, který má symbolizovat trnovou korunu Ježíše Krista, kterou měl na sobě v době, kdy ho ukřižovali. A na jalovci se nachází ještě 5 červených růží, které symbolizují 5 ran Krista Pána. Když jsou klobouky připravené, musí se obejít trasa, kterou se masopustní koleda půjde a domluvit přibližné časy, kdy a ke komu koledníci dorazí.

Průběh kolečka

2.7. Koledníci

Masopusty na Doudlebsku se skládají zejména ze 12 koledníků. Tito koledníci jsou svobodní muži. Každý z nich má svůj úkol a svou vlastní symboliku. Každý koledník se musí chovat důstojně a nesmí nijak zahanbit ostatní koledníky. Standardní oblečení je u všech koledníků stejné. Jedná se o černé holínky s černými tanečnými kalhotami. Dále mají košili a černé sváteční sako. Na hlavě mají růžičkové klobouky, červeno-bílou šerpu uvázanou kolem pasu, a každý koledník má své vlastní atributy, které představuje. Každý koledník má svou jedinečnou roli v družině, kterou musí zastávat. Koledníci se dělí na matku, šlechtu, prosté koledníky a moučného.

2.7.1. Matka

Roli matky v doudebské masopustní koledě představuje muž převlečený v barevném střapatém oblečení. V ruce nosí cep, kterým ukazuje ostatním koledníkům cestu. Na hlavě má barevnou střapatou čepici s rouškou, která zakrývá celý jeho obličej. Malý zvoneček, který nosí na zádech, cinká, aby ostatním koledníkům ukázal cestu v mlze a vánici, aby jej vždy mohli následovat. Poslední atribut, který nosí, jsou hodiny na zádech. Tyto hodiny ukazují čas 3:00 a jedná se o čas, kdy byl ukřižován Ježíš Kristus. Hlavní úkol matky je vždy roztáčet kolečko a určovat cestu, kterou se celá koleda vydá.

Foto doudebské Matky Míra Mikoláš [online] Dostupné z:
https://sokv.rajce.idnes.cz/11.2.2018_MASOPUST_DOUDLEBY/1255164577

2.7.2. Šlechta

Matku následují dva koledníci, kterým se přezdívá „šlechta.“ Jedná se o rychtáře a hejtmana. Mají na důkaz svého původu uvázanou červeno-bílou šerpu přes rameno.

Hejtman, člen „šlechty“, jde hned za matkou. Jeho hlavním atributem je halapartna, která symbolizuje kopí, jímž byl probodnut Ježíš Kristus. Dále se na halapartnu napichuje uzené, pokud koledníci nějaké dostanou. Tuto halapartnu si musí stavět pouze na svou nohu, nikdy ne na zem, jelikož koledníci nemají nikde domovské právo.

Rychtář je jakýsi vedoucí koledy. Člověk, který celou koledu organizuje a dává dohromady. Kromě klasického oblečení, které mají všichni koledníci, jako jsou sváteční obleky

a klobouky, nosí v ruce dřevěné právo neboli feruli. Ferule je jakási plácačka, která dává rychtáři právo řídit koledu. Ferule má z jedné strany na sobě nakreslené 5 lístků, které značí 5 světadílů. Na opačné straně má květinu se 4 listy, která znázorňuje 4 světové strany. V rukojeti má ferule prostor pro umístění „povolení“, kterým jim starosta obce povoluje konání masopustní obchůzky v obci. Toto povolení má formu trsu slámy, který si rychtář vloží a následně přiváže k feruli.

2.7.3. *Prostí koledníci*

Za rychtářem v pořadí čtvrtí a pátí chodí konšelé. Ti mají za úkol starat se o flintu, kterou v případě potřeby mají koledníkům nalovit něco k jídlu, a poté když dostanou povolení od starosty vystřelit na oslavu do vzduchu.

Následují tři tancmajstři. První z nich má chodeckou hůlku, aby se mohl v době, kdy zrovna netančuje, šetřit a opírat se o ní. Jeho úkol je u každého stavení, kdy je vyžádána určitá píseň, jít si zatancovat s paní domácí. Další dva tancmajstři jsou od toho, když je ve stavení více žen, aby si mohly zatancovat i ostatní. Tento první tancmajstr má ještě kolem ruky myrtový věneček, který představuje panenství Panny Marie. Tento věneček je po celém dni součástí večerních zábavy, kdy dochází k tzv. ukradení věnečku, který se musí následně vykoupit.

Další 3 koledníci, kteří následují po tancmajstrech, jsou žitnej, pšeničnej a ovesnej. Jejich jména jsou jim dána na základě jejich úkolů. Když si náhodou koledníci vykoledovali žito, nosil ho žitnej. Když náhodou dostali pšenici, staral se o něj pšeničnej. A když byli obdarováni ovsem, tak ho dostal na starost ovesný. Přičemž tyto tři postavy nemají žádné speciální atributy, které by spolu po celou dobu masopustní obchůzky nosily.

2.7.4. *Moučný*

Moučný neboli rybníkář je postava také patřící k masopustním koledníkům, avšak má trochu jiná pravidla, než ostatní koledníci. Neliší se od nich pouze oblečením, kdy na rozdíl od ostatních koledníků má kompletně bílé oblečení. Dlouhé bílé kalhoty s bílými třásněmi, bílý plášť s bílými třásněmi a bílou čepici rovněž s bílými třásněmi. V ruce drží dřevěnou sekeru a dřevěnou lopatu. Sekera byla potřeba, když náhodou neměli koledníci co jíst, aby byl schopen jim nalovit ryby k jídlu. Dřevěnou lopatu používal k tomu, když koledníci vykoledovali nějakou mouku, dával s ní chleba do pece. Když koledníci zatáčejí kolečko jedním směrem, tak moučný běží na druhou stranu oproti koledníkům. Aby nedocházelo k nějakým neshodám ohledně peněz, tak je moučný jediný pověřený přijímáním peněžitých darů, které následně uloží rychtáři

do kapsy. Při přijímání koledy za kolečko musí v Doudlebech zvolat pokřik „hojaja“, kterým dává najevo radost koledníků z koledy, kterou získali.

Moučný při přebírání koledy po kolečku. Na fotce moučný Patrik Gajdoš. [online]Foto Miroslav Mikolář
Dostupné z: https://sokv.rajce.idnes.cz/23.2.2020_MASOPUST_DOUDLEBY/

2.7.5. *Masky*

Nedílnou součástí masopustní koledy jsou masky. Mezi nejrozšířenější a nejpoužívanější masky patří tzv. židé. Tito židé doprovází koledu všude, a za každé situace. Nejsou ovšem tak upravení a přátelští jako zbytek koledy. Tyto masky mají neustále připomínat, že Ježíše Krista ukřižovali právě Židé. Židé sebou nosí starý pytel, do kterého někdy vezmou nějakou drobnost z domácnosti, popřípadě ukradnou někde něco k jídlu. Jejich cílem je udělat ve stavení nějaký nepořádek. Židé nosí záplatované staré obleky sešité z kusů jiných obleků. Jsou vtípně či děsivě pomalováni. Během kolečka mají za úkol vytvořit prostor pro koledníky a taktéž, jako moučný, běžet obráceně proti směru zatáčení kolečka.

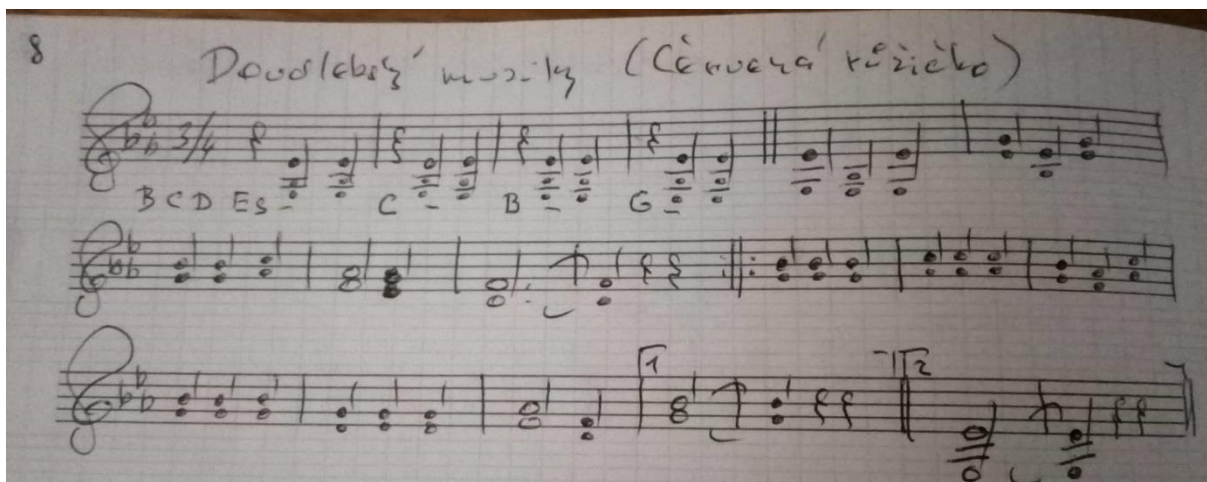

Foto doudebského žida. Miroslav Mikoláš [online] Dostupné z: https://sokv.rajce.idnes.cz/11.2.2018_MASOPUST_DOUDLEBY/1255164577

Další velice rozšířenou maskou jsou dělostřelci. Jejich úkolem je doprovázet masopustní koledu, a chránit ji, kdyby nastaly nějaké problémy. Jejich standardní výbavou je tedy dělo, kterým střílí buď gumové míčky, nebo kusy hadrů. Oblečení jsou ležérně. Hlavním prvkem oblečení u této masky je dělostřelecká přilba a dlouhý kožený kabát. Dělostřelci jsou rovněž často špinavý v obličejí z důvodu neustálého střílení z děla.

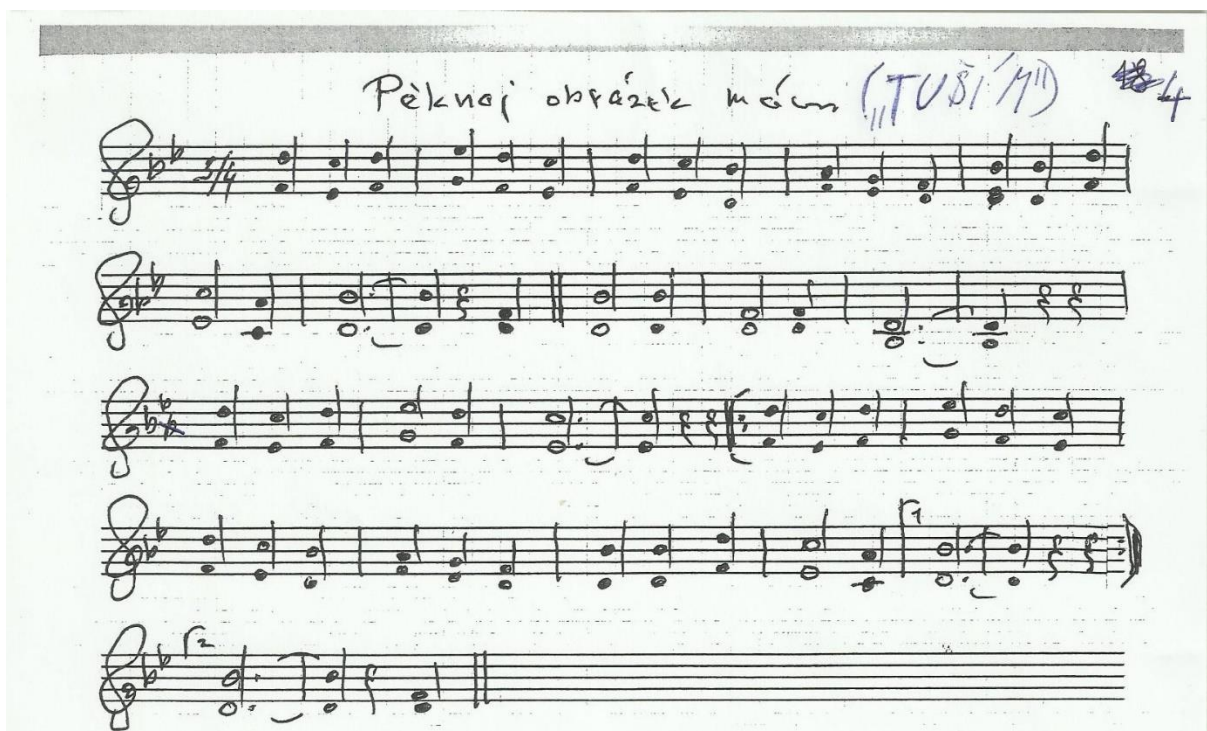
2.7.6. *Průběh kolečka*

Kolečko je způsob, kterým si koledníci zaslouží danou koledu. Na popud rychtáře začne kapela hrát písničku „Červená růžičko, proč se nerozvíjíš,“ a koledníci následují matku. Následně se postaví do kola, kdy je matka uprostřed a rychtář požádá o koledu. Z pravidla se jedná o jednoduchou báseň s neměnným textem: „Toto kolečko jsme udělali pro pana hospodáře a paní hospodyni z tohoto počestného stavení a žádáme je o štědrou koledu.“ Popřípadě se může jednat o rozšířenou verzi tedy: „Toto kolečko jsme udělali pro pana hospodáře a paní hospodyni z tohoto počestného stavení a žádáme je o štědrou koledu. Věrtel žita, věrtel ovsa, trochu špeku na tu naši halapartnu, až od vás odcházeti budem, za všechno vám pěkně poděkujem.“

Lidová píseň Červená růžičko – vlastní notový zápis. Základní text viz příloha 4.

Když je ve stavení nějaká hospodyně, která má zájem zahrát píseň, tak si ji nechá zahrát píseň a tancmajstři jdou tancovat. Po dohrání písně se tancmajstři zase zpátky zařadí do kolečka, moučný dojde pro koledu, a u stavení se končí další krátkou průpovídku. Tuto průpovídku zase říká rychtář, a ta zní: „My vám mnohokrát děkujeme za vaší štedrou koledu a zveme vás dnes večer mezi nás do našich přástek.“ Následně se na píseň „Tuším, tuším“ (text viz příloha 5) rozpustí kolečko a pokračuje se k dalšímu stavení.

Píseň Pěknouj obrázek mám (Nebo jinak píseň Tuším, tuším) vlastní notový zápis

Existují 3 typy koleček. Jedná se o tiché kolečko, běžné kolečko a tuplované kolečko. Kolečko se točí tak, že kapela začne hrát na znamení od rychtáře (poklepáním rychtářským právem o ruku), a matka se rozběhne směrem ke stavení nebo osobě, které se chce kolečko udělat. Matku následují všichni koledníci až na Židy. Následně se Matka zatočí po směru hodinových ručiček předtím, komu chce kolečko udělat, a ostatní koledníci jí stejným

způsobem obklopí ze všech stran. Tiché kolečka se dělají ve staveních, kde si to hospodáři přejí a ve staveních, kde v uplynulém roce zemřel nějaký člen domácnosti. Jedná se o standardně zatočená kolečka, ovšem bez doprovodu kapely. Běžná kolečka jsou stejná jako tichá, pouze se zatáčí za doprovodu kapely na píseň Červená růžičko, proč se nerozvívíš. Fyzicky nejnáročnějším, a nejdéle trvajícím je kolečko tuplované. Toto kolečko se dělá pro významné obyvatele obce a života v obci. Standardně se jedná o starostu obce a o občany, kteří značně pomáhají kultuře v obci. Toto kolečko se provádí obdobným způsobem jako předchozí dvě, ovšem s tím rozdílem, že se zatáčí postupně. Vždy, když se má zatáček, tak se zatočí a zastaví pouze jeden z koledníků. Tímto způsobem se následně i kolečko vytočí.

2.7.7. Společné znaky masopustních obchůzek na Doudlebsku

Masopust je lidový svátek, tento svátek se po staletí vyvíjí a často si ho samotní koledníci upravují k obrazu svému. Některá specifika ovšem často platí. Ve vesnicích Doudleby, Komařice, Římov, Plav se zejména jedná o samotný kolednický klobouk. V některých obcích jsou klobouky vysoké a někde jsou zase širší, avšak stále platí téměř všude pravidlo (výjimka je například v obci Plav, o které budu mluvit níže), že by měl klobouk obsahovat 365 růžiček a v přestupné roky růžiček 366.

Pořadí koledníků je víceméně stejné. I počet se snaží se většinou v případech obce držet na 12. Když ovšem není dostatek mládenců, tak se improvizuje a chodí se v menším počtu osob. Když je mládenců připravených jít do koledy více než 12, berou se jako náhradníci, kdyby se náhodou některý nemohl zúčastnit. Vždy chodí první matka, kterou všichni koledníci následují. Poté chodí šlechta, která se vždy skládá z jednoho rychtáře a jednoho hejtmana. A za nimi prostí koledníci.

„Ve výčtu odlišností koled by bylo možné pokračovat dál a dál. Přestože z pohledu etnologů jde o drobné detaily, pro obyvatele dané vesnice jsou to zásadní rozdíly, jimiž se koleda vymezuje vůči okolí. Právě na zvláštnosti, která „jejich koledu“ odlišují od koledy v sousedních vesnicích, jsou udržovatelé tradice hrdí a působí i jako propagace konkrétní obce.“¹⁴

---

¹⁴ ŠIMÁNEK, Jan. *Doudlebsko od jara do zimy: výroční zvyky, slavnosti a zábavy z jihu Čech*. České Budějovice. Bohumír Němec - Veduta, 2019. ISBN 978-80-88030-41-6.

2.7.8. *Specifika masopustních obchůzek ve vesnici Doudleby*

Každá vesnice má svá specifika. Masopust jako svátek nemá uzákoněná pravidla, a tudíž si to vesměs každá zkoumaná obec dělá, jak chce. Ovšem jakási hrdost obsažena v kolednicích jim nedovolí, aby tuto událost nějak zlehčovali a dělali to výrazně jiným způsobem, než jejich předchůdci.

Toto má za úkol kontrolovat tzv. „slaměná koleda“. Jedná se o koledu složenou z ženatých mužů, kteří dříve chodili za růžičkovou koledu. Od růžičkové koledy se liší zejména oblečením. Jak už název napovídá, slaměná koleda má vyměněné růžičky na klobouku za dlouho trsy slámy. Jinak jsou veškeré symboly stejné a mají stejný význam. Tato koleda provádí svou kontrolní činnost na tzv. „kontrolním setkání.“

2.7.9. *Kontrolní setkání*

Kontrolní setkání je setkání růžičkové a slaměné koledy. Toto setkání je již předem připravené s jasným scénářem (viz. Příloha 2). Během tohoto setkání se obě koledy po roce pobaví a následuje kontrola. Rychtář slaměné koledy se nejdříve vyzptává rychtáře slaměné koledy na atributy, které mají koledníci u sebe a co představují. Po krátkém rozhovoru se rychtář slaměné koledy začne ptát konkrétně koledníků z růžičkové koledy a zkouší je osobně. Když narazí na nějakého koledníka, který nebude znát odpověď na položenou otázku, musí dojít k jeho potrestání. Potrestání probíhá udeřením provinilého koledníka symbolicky do hýždí (viz příloha 2). Poté co potrestání proběhne, obě koledy zatočí společné kolečko. Následně kolečko roztočí a již pokračují svou vlastní cestou.

3. Spolky v Doudlebech

Společenský život je nedílnou součástí života v Doudlebech. Velká většina obyvatel v mladším věku navštěvuje kulturní akce pořádané spolky v Doudlebech, nebo v nějakém spolku účinkují. Ať už se jedná o folklorní činnost, sportovní činnost, či jinou kulturní činnost, vždy se najde mnoho ochotných, kteří chtějí pomoci. V současné době se zde nachází celkem 13 spolků (viz příloha 3)

3.1. *Národopisný soubor Doudleban*

Druhá světová válka významným způsobem napomohla ke zvýšení vlastenectví. Lidé se chtěli i během tohoto těžkého období bavit. Skupina místních se rozhodla, že mají zájem se v tu těžkou dobu rozveselovat a tak začali od starších obyvatel zjišťovat a zapisovat písně, které by následně mohli použít ve svém vystoupení. To vedlo až k založení Národopisné krojové družiny roku 1943. Tento název souboru vydržel až do sedmdesátých let 20. století, kdy byl

prosazen název Doudleban. Přes některá omezení, která přinesla budoucí doba, folklorní soubor Doudleban vydržel, a pokračuje nepřetržitě až do dnešních dní.

„Soubor se zabývá tak zvaným klenotnicovým folklórem, jinými slovy – zpívá, tancuje a ožívuje zvyky dávných předků, samozřejmě výhradně z Doudlebska. Dvaatřicetičlenný soubor, jehož tanečnickům a zpěvákům není v průměru více než 25 let, má z čeho vycházet. Jednak z nepřeberné studnice lidového doudlebského umění a potom také ze zkušeností předchůdců.“¹⁵

3.2. Dětský folklorní soubor Doudlebánek

Jak folklorní soubor Doudleban získával na popularitě, muselo se začít přemýšlet i nad nástupci, kteří by se mohli k souboru přidat. Už v průběhu 80. let 20 století vznikaly skupiny dětí, které byly vedeny učiteli k folkloru. Děti se učily základní tance, upravené pro potřeby dětí, aby když dosáhnou určitého věku, mohly nastoupit do dospělého souboru Doudleban a pokračovat v tradici.

První myšlenka o oficiálním založení dětského souboru vznikla již v roce 1997, kdy Barbora Chadtová ve svých 15 letech začala vést první děti k folkloru a učení tanců.

Začátek opravdového rozkvětu Doudlebáňku začal v roce 2010, kdy začala vést dětský folklorní soubor paní Mirka Dušáková.¹⁶ Začínala s pár dětmi a postupem času se počet návštěvníků zkoušek zvyšoval, až v dnešních dnech musí vést 2 kurzy, jeden s mladšími a druhý se staršími dětmi.

3.3. Doudlebští hasiči

*„Činnost Sboru dobrovolných hasičů v Doudlebech se datuje od ustavujícího valného shromáždění, konaného 19. ledna 1896. Valnému shromáždění, které se konalo v místním hostinci majitele Josefa Honzika v Doudlebech, bylo přítomno 39 členů. Sbor tvořilo 30 členů činných a 10 zakládajících a přispívajících členů.“*¹⁷ Hasiči v Doudlebech fungují stejně jako v každé jiné vesnici. Když nastane živelná či jakákoliv jiná katastrofa, jsou zde hasiči, aby pomohli. Pomáhají s konáním kulturních akcí a jednou do roka si dělají svůj vlastní hasičský ples.

---

¹⁵ Národopisný soubor Doudleban [online] [cit. 15. 3. 2021] Dostupné z: <https://doudleban.cz/data/historie.htm>

¹⁶ Dětský folklorní soubor Doudlebánek [online] [cit. 15. 3. 2021] Dostupné z: <http://doudlebanek.simplesite.com/437838380>

¹⁷ Doudleby oficiální stránky obce [online] [cit. 16. 3. 2021] Dostupné z: <https://www.doudleby.com/hasici>

3.4. Doudlebský pěvecký sbor

V Doudlebech nechybí ani spolek určený pro ty nejstarší. Je jím Doudlebský pěvecký sbor založený panem Ladislavem Chyňavou z Doudleb. Soubor zkouší na obecním úřadě a často vystupuje na akcích převážně s duchovní nebo náboženskou tematikou. Během období Vánoc a Adventu jsou mnohdy součástí vystoupení Doudlebáňku, který pěvecky doprovází.

3.5. Farní život v Doudlebech

Kostel sv. Vincence se nachází v Doudlebech na kopci nad řekou Malší v místě bývalého slovanského hradiště. Do kostela se vchází po starém schodišti podél pietu s křížem a kolem dřevěné sochy panenky Marie. Ke kostelu patří márnice, hřbitov a ohradní zeď umožňující přístup ke kostelu pouze bránou. Velmi důležitou historickou hodnotu má kaple sv. Barbory, která se nachází pod kostelem a dodává život tomuto významnému poutnímu místu.¹⁸

3.6. Doudlebský kroj

Blažena Šotková ve svém textu z poloviny 20. století uvádí, že „*lidový kroj je od pradávny doby svědkem bohaté tvořivosti lidu a je zároveň i výrazem kultury toho kterého národa. Ne náhodou obraceli se na buditelé ke kroji jako k jednomu z nejdůležitějších projevů národního ducha. I v revolučním hnutí r. 1848 se setkáváme s otázkou národního kroje, který měl být sestaven na základě kroje lidového.*“¹⁹

Na podobu doudlebského kroje, měla vliv spousta okolností. Obyvatelstvo často přebíralo módní zvyky zejména z Rakouska a Bavorska, kam díky krátké vzdálenosti jezdili muži za prací. Tito muži někdy svým manželkám vozili části krojů, aby jim udělali radost, a tím se postupně rozšiřoval doudlebský kroj.²⁰ Doudlebský kroj nikdy nebyl velice vyzývavý. Bylo to zapříčiněno tím, že Doudlebsko patřilo mezi chudé oblasti. I přes snahu venkovského obyvatelstva nebylo zkrátka finančně možné, aby se v doudlebském kraji nosily tak zdobné a barevné kusy oblečení jako například v Českých Budějovicích.

3.6.1. Ženský kroj

„*Základní částí ženského kroje byla tehdy bílá košile s krátkými rukávy. Nad rukávy ji zdobilo bílé vyšívaní a paličkovaný krejzlík kolem krku. Na košili se oblékala atlasová či*

---

¹⁸ Národní památkový ústav. Památkový katalog [online] [cit 10. 3. 2021] Dostupné z: <https://www.pamatkovykatalog.cz/kostel-sv-vincence-691230>

¹⁹ ŠOTKOVÁ, Blažena: Naše lidové kroje, jejich vzory, střihy a zpracování, Vyšehrad, Praha 1951 Dostupné z: <https://ndk.cz/view/uuid:97047b40-39ea-11e2-9688-005056827e51?page=uuid:741ac930-e9ae-11e2-a0b3-5ef3fc9bb22f>

²⁰ ŠIMÁNEK, Jan. *Doudleby: historie, památky, tradice*. 1. vyd. Doudleby: Obecní úřad Doudleby, 2008. str. 70. ISBN 978-80-254-2758-3 il.

kvítkovaná sametová šněrovačka a přes ramena se přehazoval pestrý barevný šátek zdobený květy s třásněmi kolem dokola. Tyto šátky bývaly nejparádnějším kusem ženského kroje. Svrchní sukně, zvané šerky, byly široké a zřasené, dosahovaly asi do poloviny lýtek. Zhotovovaly se z pevné vlněné látky, nejčastěji červené, někdy i zelené či jiných barev. Ozdobené byly obvykle černou sametkou a černým zoubkováním. Pod šerku si ženy oblékaly několik spodniček. Ke kroji patřila také široká zástěra, zvaná též fěrtoch či předák. Zástěra bývala obvykle hedvábná nebo z květovaného brokátu.

Ženy ani dívky nesměly chodit prostovlasé, pokládalo se to za neslušné. Na hlavách nosily velké černé šátky vázané dozadu, přičemž se jeden cíp s pestře vetkaným květem přehazoval přes pravé rameno dopředu. Ke kroji se oblékaly doma pletené punčochy různých vzorů. Punčochy bývaly často barevné – červené či modré; sváteční byly ovšem bílé. K tomu se obouvaly šněrovací botky nebo nízké střevíce, starší ženy nosily v létě nejraději kožené nebo sametové pantofle. Za chladných dnů oblékaly ženy tmavé kabátky či špenzry, v zimě kožíšky podšité beránkem. K tomu patřily také rozměrné šátky, nazývané pleny, s třásněmi.²¹

3.6.2. Pánský кроj

Pánský кроj se na Doudlebsku nesl v jednoduchém duchu. Základem byla bílá košile s dlouhými naškrobenými a nažehlenými rukávy, konce kolem krku zdobily přehrnutý límeček s ruční bílou výšivkou. Pod tímto límečkem se nosil různě barevný šátek uvázaný na uzel. Nejčastější barvou zvolenou pro šátky byla červená. Vesta nošená na košili byla v největší míře květovaná, hedvábná nebo sametová, zdobená množstvím malých knoflíků. Původní kalhoty měly barvu žlutou tzv. praštěnky (jelenicové kalhoty ke kolenům). Ovšem postupně si popularitu získali kalhoty z lépe sehnatelných materiálů. Tyto běžné kalhoty měly většinou černou barvu. Typickou pokrývkou hlavy byl plstěný klobouk, či v zimě čepice nebo beranice. Na nohou nosili starší muži modré punčochy a chlapci bílé punčochy. Nohy obouvali do vyleštěných černých holínek. Když byla venku zima, a bylo potřeba se více obléci, muži na Doudlebsku nosili buď dlouhé kožichy s ozdobnými nášivkami z barevné kůže, nebo krátké soukenné kabáty.²²

---

²¹ ŠIMÁNEK, Jan. *Doudleby: historie, památky, tradice*. 1. vyd. Doudleby: Obecní úřad Doudleby, 2008. str. 70. ISBN 978-80-254-2758-3 il.

²² ŠIMÁNEK, Jan. *Doudleby: historie, památky, tradice*. 1. vyd. Doudleby: Obecní úřad Doudleby, 2008. str. 70. ISBN 978-80-254-2758-3 il.

3.6.3. *Pánský opasek*

Nejvyzývavější a nejdražší částí kroje byl pásek. Pásek byl vyšíván bílým pavím brkem. Hospodář, který si mohl dovolit drahý vyšívání pásek, si často zvolil i vzor, který chtěl na opasku mít. Tyto opasky v sobě obsahovaly volnou kapsu, kam si hospodář dával peníze, když jel, či se vracel z trhu.

Obrázek detail doudlebského opasku

Folklorní soubor Doudleban. Doudlebské kroje [online] Dostupné z: <https://doudleban.cz/data/kroje.htm>

Obrázek celý doudlebský opasek

Folklorní soubor Doudleban. Doudlebské kroje [online] Dostupné z: <https://doudleban.cz/data/kroje.htm>

4. Obce vybrané pro vlastní výzkum

4.1. Doudleby

Obec Doudleby leží 11 kilometrů jihovýchodně od Českých Budějovic. Rozkládá se na pomezí Blanského lesa, Novohradských hor a předhůří Šumavy. Nejsnazší přístup do obce vede přes hlavní silnici na jih z Českých Budějovic, která dále pokračuje přes Římov. Celý doudlebský ostroh obtéká ze tří stran řeka Malše. Na nejvyšším místě celé obce se nachází kostel sv. Vincence, pod ním je fara a základní škola. Obec se dělí na dvě části. Na pravém břehu řeky Malše se rozkládá část Doudleby a na levé Straňany. Řeka Malše pramení na rakouské straně Novohradských hor ve výši 900 m nad mořem. Řeka byla pro Doudleby velmi významná po celá staletí, ovšem přechod přes ni zajišťovala pouze malá dřevěná lávka. Tento problém vyřešil až roku 2003 tzv. Čapkův most.²³ Dle sčítání k 1. 1. 2020 má obec Doudleby 479 obyvatel.²⁴

Erb obce Doudleby dostupný z: www.doudleby.com

4.2. Komařice

„Komařice vděčí za vznik svého názvu pastvinám. Pojmenování pochází ze staroslovanského komar, komarno, komarník, Komarovic, což vše znamená pastviny daleko od osídlení, nuzná přístřeší na paloucích, vršcích, v horách obydlí pastevců.“²⁵

Obec Komařice (Komářice, německy Komarschitz) se nachází v Jihočeském kraji cca 12 km jihozápadně od Českých Budějovic a zhruba 8 km severozápadně od Trhových Svinů. První zmínka o Komářicích pochází z roku 1346. V ní se uvádí jakýsi Beneš z Komařic (Benessius de Komaricz). V roce 1623 koupil zámek i s panství od Ctibora Kořenského Jiří

²³ ŠIMÁNEK, Jan. *Doudleby: historie, památky, tradice*. 1. vyd. Doudleby: Obecní úřad Doudleby, 2008. 93 s. ISBN 978-80-254-2758-3 il.

²⁴ Český statistický úřad, *Počet obyvatel v obcích - k 1. 1. 2020*. Praha. 30. dubna 2020. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/pocet-obyvatel-v-obcich-k-112019>

²⁵ Obec Komařice [online] [cit 10. 3. 2021]. Dostupné z: <https://www.komarice.cz/historie-obce>

Kořenský, a následně ho z tvrze přestavěl na renesanční zámek. Po třicetileté válce byly Komařice v příšerném stavu, pouze 2 ze 46 stavení byly vůbec schopny platit daně.

Dnešní obec Komařice se dělí na tři části: Pašínovice, Sedlo a Stradov.²⁶ Dle sčítání k 1. 1. 2020 měla obec Komařice 352 obyvatel.²⁷

4.3. Římov

Obec Římov se nachází přibližně 14 km na jih od Českých Budějovic v nadmořské výšce 480 m. n. m. Proplová jím řeka Malše. Historie Říмова sahá až do 10. století. Důležitost obce začala výrazně stoupat v polovině 17. století, kdy byla budována křížová cesta. V současné době je Římov významné poutní místo Doudlebska.²⁸ Dle sčítání k 1. 1. 2020 má obec Římov 419 obyvatel.²⁹

Erb obce Římov dostupný z: <https://www.rimov.cz/>

4.4. Plav

V nadmořské výšce 409 m. n. m. po obou březích řeky Malše se nachází obec Římov. Obec Plav se nachází jižně od Českých Budějovic těsně před Doudleby. Dle pověsti byla obec Plav založena třemi bratry, kteří se zde usídlili a založili své stavení. Tito tři bratři dali místu název Plavo. Tuto pověst potvrzují i zbytky pohanského pohřebiště s mohylami nacházející se cca 1,5 km od centra obce. Z roku 1262 pochází nejstarší písemnost o vesnici. Jedná se o zprávu, kdy Vok z Rožmberka daroval vesnici klášteru ve Vyšším Brodě.³⁰ Dle sčítání k 1. 1. 2020 má obec Plav 419 obyvatel.³¹

²⁶ Obec Komařice [online] [cit 10. 3. 2021]. Dostupné z: <https://www.komarice.cz/historie-obce>

²⁷ Český statistický úřad, *Počet obyvatel v obcích - k 1. 1. 2020*. Praha. 30. dubna 2020. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/pocet-obyvatel-v-obcich-k-112019>

²⁸ Obec Římov [online] [cit 10. 3. 2021]. Dostupné z: <https://www.rimov.cz/>

²⁹ Český statistický úřad, *Počet obyvatel v obcích - k 1. 1. 2020*. Praha. 30. dubna 2020. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/pocet-obyvatel-v-obcich-k-112019>

³⁰ Obec Plav [online] [cit 10. 3. 2021]. Dostupné z: <https://www.plav.cz/>

³¹ Český statistický úřad, *Počet obyvatel v obcích - k 1. 1. 2020*. Praha. 30. dubna 2020. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/pocet-obyvatel-v-obcich-k-112019>

Erb obce Plav dostupný z: <https://www.plav.cz>

Praktická část

5. Úvod do praktické části

V praktické části této bakalářské práce jsem si dal za úkol porovnat přístup vybraných obcí na Doudlebsku k tradicím a zkoumat, jak pomáhá vedení obce v podpoře tradic ve vesnici. Nejprve je potřeba popsat rozdíly v symbolech masopustu a zjistit, jaké spolky mají důležité místo při podpoře tradic ve vesnici.

Dle zákona č. 128/2000 Sb. je obec základním územním samosprávným společenstvím občanů, tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce. Jedná se o veřejnoprávní korporaci, která disponuje vlastním majetkem. V právních vztazích vystupuje svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplívající. Obec při plnění svých úkolů chrání veřejný zájem a pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů.³²

5.1. Sociální kapitál

Dle Jany Stachové se samotný koncept sociálního kapitálu nejvíce vztahuje k sociálním vazbám a sdíleným hodnotám, které usnadňují spolupráci mezi lidmi. Přičemž formální a neformální sociální interakce přispívají k rozvoji sociálních norem a generalizovaných hodnot.³³

5.2. Lokální kultura

Jiří Patočka a Eva Heřmanová uvádí ve své knize *Lokální a regionální kultura v České republice: kulturní prostor, kulturní politika a kulturní dědictví* lokální kultury jako zejména územní dimenzi, tedy jakousi spjatost, či vázanost k danému místu. Tuto specifickou subkulturu tvoří relativně malé územní společenství. Dělí se na prvky materiální kultury, prvky nemateriální kultury a kombinací prvků lidové i populární kultury. Na základě místa, kde se samotná kultura nachází, můžeme tyto kultury rozdělit na tzv. venkovskou a městskou lokální kulturu.³⁴

---

³² Zákon č. 128/2000 Sb. *Zákon o obcích* § 1, § 2 (1) a § 2 (2) [cit. 20. 3. 2021] [online] Dostupné z: www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128

³³ STACHOVÁ, Jana, BERNARD, Josef a ČERMÁK, Daniel. *Sociální kapitál v České republice a v mezinárodním srovnání*. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2009. s. 20. ISBN 978-80-7330-166-8. Dostupné také z: <https://ndk.cz/uuid/uuid:7b9dbb00-469a-11e4-9383-005056825209>

³⁴ PATOČKA, Jiří a HEŘMANOVÁ, Eva. *Lokální a regionální kultura v České republice: kulturní prostor, kulturní politika a kulturní dědictví*. Praha: ASPI, 2008. s. 64. ISBN 978-80-7357-347-8. Dostupné také z: <https://ndk.cz/uuid/uuid:b8a245b0-7586-11e8-9588-5ef3fc9bb22f>

5.2.1. Folklor

Původní označení pro slovo folklor byl soubor toho, „co lidé ví.“ V současné době tento pojem spíše označuje součást lidové kultury, termín je běžně využíván k označení souboru lidových výtvorů a aktivit zachované na určitém místě po předcích. Folklor se dále může dělit na folklor původní, či folklor přetvořený.³⁵ Původní folklor je soubor původních zvyklostí, přičemž folklor přetvořený přejímá část předchozích zvyků, ale reaguje na ně novým způsobem. Prvky a jejich výklad často zůstávají stejné, ale jejich forma se může postupem času upravovat k libosti obyvatel, kteří ho vykonávají.

5.2.2. Zvyklosti

Jedná se o časté opakování stejné chování, či jednání. Toto jednání se postupem času stává charakteristické pro určitou oblast a skupinu obyvatel. Chování má určitý místní význam a místní příčiny. Zvyklosti se dělí na lidové a zvyky moderní. Lidové zvyky vycházejí z původní lidové kultury, přičemž moderní zvyky vycházejí z tzv. kultury populární (například poslech moderní a populární hudby, jiné jídelní návyky, jiné zvyklosti při trávení volného času).³⁶

5.2.3. Lidová kultura

Tato kultura je jinak také definována jako kultura lidových vrstev, nebo kultura neelitních vrstev. Je často používána v protikladu, či doplnku ke kultuře elitní či oficiální. Lidová kultura může být rozdělena nejen regionálně (na základě místa, kde se odehrává), ale i sociálně (záleží v jakých skupinách obyvatel na daném místě je vykonávána).³⁷

---

³⁵ PATOČKA, Jiří a HEŘMANOVÁ, Eva. *Lokální a regionální kultura v České republice: kulturní prostor, kulturní politika a kulturní dědictví*. Praha: ASPI, 2008. s. 64. ISBN 978-80-7357-347-8. Dostupné také z: <https://ndk.cz/uuid/uuid:b8a245b0-7586-11e8-9588-5ef3fc9bb22f>

³⁶ PATOČKA, Jiří a HEŘMANOVÁ, Eva. *Lokální a regionální kultura v České republice: kulturní prostor, kulturní politika a kulturní dědictví*. Praha: ASPI, 2008. s. 64. ISBN 978-80-7357-347-8. Dostupné také z: <https://ndk.cz/uuid/uuid:b8a245b0-7586-11e8-9588-5ef3fc9bb22f>

³⁷ PATOČKA, Jiří a HEŘMANOVÁ, Eva. *Lokální a regionální kultura v České republice: kulturní prostor, kulturní politika a kulturní dědictví*. Praha: ASPI, 2008. s. 64. ISBN 978-80-7357-347-8. Dostupné také z: <https://ndk.cz/uuid/uuid:b8a245b0-7586-11e8-9588-5ef3fc9bb22f>

6. Výzkumná metoda a sběr dat

Jakožto výzkumnou metodu jsem si zvolil osobní rozhovor se čtyřmi starosty výše uvedených vesnic. Původně jsem měl v plánu a domluvené osobní setkání se starosty. Ovšem opatření proti šíření nemoci COVID-19 tomu nepřála, musel jsem proto změnit způsob získání informací z osobního rozhovoru na rozhovor psaný. Jsem rád, že se mi snažili starostové i přes tuto nepříjemnou situaci pomoci a informace mi posílali.

6.1. Podpora tradic

Vyzdvihl bych podporu tradic u všech vesnic. Je pravda, že jsem si záměrně vybral vesnice, u kterých jsem věděl, že tradice určitým způsobem podporují. Samotného mě ale zaujal přístup těchto vesnic. Všude se jedná o podporu, ať už po finanční stránce, či po stránce organizační.

6.2. Tradice dodržované v obcích

Na základě rozhovorů se starosty jsem vytvořil tuto tabulku zvyků a tradic dodržovaných ve vybraných obcích (k roku 2019, před propuknutím pandemie COVID-19).

Doudleby	Komařice	Římov	Plav
Masopust	Masopust	Masopust	Masopust
Stavění máje	Stavění máje	Stavění máje	Stavění máje
Hasičský bál	Kutálení vajíček po hrábích (Velikonoce)	Jarní, letní a podzimní pouť	Benátská noc
Obecní bál		Křížová cesta	Adventní jarmark
Velikonoční řehtání		Hasičský bál	
Tříkrálová sbírka			
Vítání občánků			
Obchůzka Mikuláš			
Vánoční koncert v kostele			

Tabulka č. 1 Vlastní tabulka každoročních tradic vytvořená na základě podkladů poslaných starosty obcí

Na základě výše uvedené tabulky je patrné, že vesnice mají společné minimálně dvě tradice, a to v masopustu a stavění máje. Vesnice na jih od Českých Budějovic, tedy vesnice na Doudlebsku, celkově tíhnou k masopustním tradicím. Patří k tomu i ustálený název „Doudlebský masopust.“ Tento pojem představuje jakýsi must, který dává vesnice Doudleby, jak by se měl masopust v této národopisné oblasti dělat a k čemu by se měly okolní vesnice být jen minimálně držet.

Další velmi dodržovanou tradicí na Doudlebsku je stavění máje. Máj je strom zbavený kůry, ozdobený a postavený na předem určené místo vesnici. Dnes se jedná o obecní tradici, kdy se skupina mladých mužů v každé vesnici dohodnou, že máj postaví. Máje se staví vždy 30. dubna. Mladí muži jdou 30. dubna do lesa a vyberou ten nejrovnější strom v co možná nejméně zarostlou špičkou. Tento strom porazí a dostanou ho do vesnice. Následně mladí muži strom očistí od kůry a připraví k postavení. Ženy zatím podle tradice strom ozdobí a připraví dva věnce, které se na strom umístí. Když je příprava hotová, májka se postaví na místo, kde do té doby stála májka z minulého roku.

Dříve patřilo k tradicím, aby muž zamilovaný do dívky postavil, před její dům máj na důkaz jeho lásky. Tento zvyk se v průběhu staletí dokonce i zakazoval, protože docházelo k ničení zdejších mladých stromků.

6.2.1 Rozdíly mezi masopusty

Neexistuje nic jako perfektní příklad masopustu. Masopust je svátek, který se vyvíjel po generace a nikde není uvedeno, jak by měl vypadat. Každá vesnice si tedy může masopust dělat podle svého nejlepšího uvážení tak, jak jim to bude vyhovovat. Avšak pro účely této bakalářské práce budu porovnávat zvláště masopust v Doudlebech s každou z vesnic.

Ve vesnici Komarice mají masopust velmi podobný vesnici Doudleby, také zde chodí 12 koledníků s vysokými rúžičkovými klobouky. Avšak za hejtmanem a rychtářem nechodí konšelé, ale 3 tancmajstři, přičemž každý má svou hůlku, aby se mohl opírat. Nenosí se zde šerpy, které v Doudlebech odlišují šlechtu od prostého lidu. A místo Moučného, který v Doudlebech přebírá veškerou koledu za kolečka, zde přebírá koledu tzv. „Rybníkář.“ Jedná se o postavu v střapatém oblečení a s helmou ozdobenou peřím z kohoutího ocasu. Postava rybníkáře může v této vesnici vykonávat více osob najednou. Přičemž jejich úkol není pouze vybírat koledu, ale i provádět různé neplechty a vtipy. Postava rybníkáře vznikla jako reakce na velké množství rybníků kolem obce. Jinak jsou veškeré atributy a jejich symboly velice obdobné.

Zvláštěností pro tuto vesnici je také tzv. „vysekávání kop.“ Jedná se o scénku, kdy rybníkář napovídá matce a všem ostatním informace, že některý z koledníků provedl něco nečestného nebo něco, čeho se měl v rámci koledy vyvarovat. Jedná se o večerní verzi trestání koledníků na doudlebském setkání koled (viz příloha 2).

Masopust v Římově vznikl na základě masopustu v Doudlebech. Pan Pavel Zíka, který dříve chodil v mládenecké koledě v Doudlebech, se přestěhoval do Říмова, a jelikož mu masopust chyběl, vytvořil masopustní skupinu tak, jak ji znal. Obě vesnice nemají masopustní průvod ve stejný den, tudíž se zpočátku klobouky půjčovali. Zajímavostí je zde každoroční víkendové působení řimovské masopustní koledy v Chorvatsku, kdy jezdí do města Veliki Zdenci za potomky Čechů, kteří do Chorvatska odešli v letech 1860 – 1880 za půdou.³⁸

Nejnápadnější rozdíly jsou k vidění v obci Plav. Zde místo typické mládenecké růžičkové koledy chodí pouze koleda slaměná. Tato slaměná koleda má typické znaky společné s ostatními vesnicemi. Chodí 12 koledníků, dodržují pořadí a následují Matku. Ovšem místo klasického svátečního oblečení, které nosí koledníci všude jinde, nosí oblečení, které má v sobě spletené trsy slámy. Příprava na tento masopust je mnohem náročnější, protože koledníci musí každý rok vplétat novou slámu do svých úborů. Také na hlavách mají místo typických klobouků s 365 růžičkami slaměné klobouky. I ty si musí koleda každý rok dělat nové.

Foto masopustu v Plavu Jan Homolka 2013 Dostupné z: <https://budejcka.drba.cz/zpravy/kultura/foto-plavsti-oslavili-zacatek-masopustu.html>

6.3. Příprava masopustu

Přípravy masopustů se odvíjí na základě stavu z minulého roku. Pokud minulý rok dopadlo vše v pořádku (nepršelo, žádný z klobouků nebo atributů se nerozbil), tak jsou přípravy jednoduché. Pouze se musí určit datum a sehnat koledníci. Trasa je každý rok stejná, takže ani další plánování není náročné.

Problém nastává ve chvíli, kdy se musí některý atribut opravit či udělat úplně nový. Tato situace nastává každých pár let, kdy se musí růžičky na kloboucích (které jsou většinou

³⁸ Na základě osobního rozhovoru s panem Pavlem Zíkou

z krepového papíru) vyměnit, aby zase vypadaly hezky. Práce na takovém klobouku může trvat až 12 hodin. Nejdříve se musí připravit krepový papír. Ten se nastříhá na proužky a následně se musí zohýbat, aby se růžičky mohly udělat. Poté následuje příprava růžiček, kdy se všemožné barvy krepového papíru svážou do tvaru růžiček. Posledním krokem je tyto růžičky vmotat do pletiva, které je umístěno na klobouku. To se dělá buď drátem, nebo lepidlem.

Náročnější přípravu na masopust mají v obci Plav. Zde musí každý rok vytvářet nové úbory a zcela nové oblečení, protože jim to staré do nového roku nevydrží. Tyto přípravy začnou již týden před masopustem, protože vpletení slámy do oblečení trvá větší množství času. Udělat slaměné klobouky je jednodušší. Tyto klobouky musí často vydržet déšť i vítr. Stává se, že klobouky celý masopustní den nevydrží.

6.4. Pravidelnost pořádání masopustů

Masopusty se pořádají v obcích každoročně. Existují i výjimky, kdy se masopusty nekonají. Mezi tyto výjimky patří zejména závažné živelné katastrofy. Jedná se například o povodně, které postihly České Budějovice v roce 2002 nebo pandemie šíření nemoci COVID-19. Během této pandemie bylo omezené shlukování obyvatel, nebylo tedy možné masopust za těchto podmínek uspořádat. Dalším důvodem, proč se masopusty nemusí podařit uspořádat, je upadající zájem o tuto tradici. Do vesnic se stěhují obyvatelé z měst, kteří často nemají o tyto tradice zájem. Pokud není základna obyvatel podporující tradice dostatečně silná, mohou tyto tradice upadnout v zapomnění.

6.5. Struktura koledníků

K pořádání veškerých tradic musí být obyvatelstvo, které je chce slavit. Vlivem příchodu obyvatel z měst (většinou z Českých Budějovic) se sice zvyšuje počet obyvatel obcí, ale to neznamená i zvýšený počet obyvatel schopných a nadšených do tradic. V obcích Doudleby, Komařice a Plav je dostatek mladých mužů, kteří se chtějí této tradice zúčastnit. V obci Římov mají problém s nedostatkem koledníků. V koledě tedy často chodí i mladí muži ze vzdálenějšího okolí. Jelikož zde probíhá masopust v den, kdy okolní vesnice dělají masopust jen minimálně, tak si od nich půjčují koledníky.

6.6. Získávání nových koledníků

Masopust je tradice, která trvá již spoustu let. U mnoho mužů chodili do koledy jejich otci. Ti je k masopustu vedou. Není tedy nic zvláštního, když v koledě chodí více mužů se stejným příjmením a ze stejné rodiny. Nastane-li situace, že není koledník k mání ve vesnici, shánějí se koledníci z řad přátel. Toto je typické zejména pro vesnici Římov, kdy se z důvodu

nedostatku koledníků mohou do koledy dostat i mladí muži, kteří nemají přehled o attributech a vnímání koledy.

6.7. Organizace pozic v masopustní koledě

Při určování pozic je důležitá znalost celého masopustu a dění v obci. Jako první chodí matka, masku matky musí tedy mít muž, který se ve vesnici vyzná. Šlechta se určuje na základě organizace při přípravě masopustu. Rychtář je z pravidla ten, který celý masopust zařizuje. Dává dohromady veškeré muže, masky, domlouvá a vymýšlí trasu. Musí tedy znát velice dobře vesnici a obyvatele v ní. Hejtman musí být zdatný. Celý den s sebou nosí halapartnu, na které má většinu času napíchnuté uzené. Tančmajstři celý den tancují, takže se musí jednat o muže, kteří opravdu tancovat umí. Další pořadí je spíše zvykové. Když koleda už nějakou dobu chodí, mají její členové určené místo. Úplně vzadu chodí ti „služebně nejmladší.“ Postup v koledě probíhá zejména tak, že se koledník v předu ožení a musí tedy koledu opustit.

6.8. Vznik slaměné koledy ve vesnici Doudleby

Existují 2 důvody vzniku. Aby tradice pokračovala, musí do ní vstupovat další lidé. Jelikož je omezený prostor v koledě, starší koledníci neumožňují nástup novým koledníkům. Bylo tedy potřeba, aby se mládenecká růžičková koleda neustále omlazovala. Jinak by mladí, kteří nemají přístup do koledy, o ní postupně ztratili zájem.

Druhým důvodem je zájem ženatých mužů chodit do koledy. Celý život podporovali koledu, a chtějí jí podporovat dále. Tato varianta dala vzniknout doudlebské slaměné koledy.

6.9. Rozdíl mezi slaměnou a růžičkovou koledou ve vesnici Doudleby

Největší rozdíl je v délce samotného koledování a časovém presu. Růžičková koleda musí projít nejen trasou, která se chodí již spoustu let, ale musí obejít i nová stavení. Za současné situace koleda vyrazí brzy ráno a končí pozdě večer. V tom jim pomáhá slaměná koleda. Ta vyrazí později, a projde stavení, které by růžičková koleda již nestihla.

7. Podpora masopustu ze strany obcí

Všechny čtyři dotazované obce masopust určitým způsobem podporují. Základní formou podpory je propůjčení prostor a vlastně i samotné povolení od obce tuto činnost provozovat (toto povolení je pouze formální). Toto předávání si chodí vždy v den masopustu ráno vyzvednout rychtář s hejtmanem.

Další formou podpory je komunikace mezi pořadateli a vedením obcí. Když se do obce někdo přistěhuje nebo pořadatelé potřebují na někoho kontakt, obce zprostředkují spojení, aby vše mohlo v pořádku proběhnout.

Hlavními nositeli tradic jsou ale vždy spolky. Hlavní spolky ve vybraných obcích uvádí následující tabulky:

Doudleby	druh činnosti	Komařice	druh činnosti
Doudleban	Folklorní činnost	Hasiči	Bezpečnost/spolková činnost
Doudlebánek	Folklorní činnost	Myslivci	Myslivost
SDH Doudleby	bezpečnost/spolková činnost	Okrašlovací spolek Komařice	Spolková činnost
Tři Mirky	Spolková/kulturní činnost	Národopisný spolek Komařice	Kulturní činnost
Přátelé turistiky	Sportovní činnost		
Klub seniorů	Kulturní činnost		
Místní organizace Českého červeného kříže	Zdravověda, kulturní činnost		
TJ Doudleby	Sportovní činnost		
Drazda Band	Folková skupina		
Doudlebský pěvecký sbor	Hudební produkce		
Flat Peaks	Dívčí taneční skupina		
MS Malše	Myslivost		
Český svaz včelařů	Chov včel		

Tabulka č. 2 Vlastní tabulka spolků a jejich druhů činností vesnic Doudleby a Komařice vytvořená na základě podkladů poslaných starosty obcí

Římov	druh činnosti	Plav	druh činnosti
TS Sokol Římov	Sportovní činnost	Hasiči	Bezpečnost/spolková činnost
Hasiči Římov	Bezpečnost/spolková činnost	SK Plav	Sportovní činnost
Myslivci	Myslivost	HBC Plav	Sportovní činnost
		MS Malše	Myslivost
		Motorkáři	Sportovní činnost

Tabulka č. 3 Vlastní tabulka spolků a jejich druhů činností vesnic Římov a Plav vytvořená na základě podkladů poslaných starosty obcí

Na základě výše uvedených tabulek můžeme poznat, že rozdíl v angažovanosti obyvatelstva ve spolcích je značná. Všechny obce mají společnou především činnost myslivců a hasičů, přičemž povinné je zřízení pouze sboru dobrovolných hasičů a to na základě zákona č. 133/1985 Sb. o požární ochraně, § 29 (1) a): „*Obec v samostatné působnosti na úseku požární ochrany zřizuje jednotku sboru dobrovolných hasičů obce, která provádí hašení požárů a záchranné práce při živelních pohromách a jiných mimořádných událostech a plní další úkoly podle zvláštního právního předpisu ve svém územním obvodu; členům jednotky sboru dobrovolných hasičů obce za hašení požárů a záchranné práce při živelních pohromách a jiných mimořádných událostech v mimopracovní době poskytuje odměnu.*“³⁹ Naopak obce nemusí na základě zákona zřizovat myslivecké sdružení.

7.1. Finanční podpora

Toto téma se mnou konkrétně řešil pouze starosta obce Komařice. Za rok 2019 obec přispěla na konání masopustu 20 000 Kč. Z hovorů s organizátory masopustů a z vlastní zkušenosti vím, že finanční podpora je potřeba v případě, kdy si koleda nevydělá ani na náklady spojené s masopustem (například na propůjčení sálu, pokud není v majetku obce, nebo na zaplacení kapely). I tuto podporu obce dávají minimálně a většinou v rámci několika tisíc korun.

³⁹ Zákon č. 133/1985 Sb. Zákon České národní rady o požární ochraně [online] Dostupný z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1985-133?citace=1>

Závěr

Všechny čtyři sledované obce na Doudlebsku jsou typické množstvím tradic. Lidé je každoročně prožívají a stmelují tak soudržnost v obci. Osoby napříč všemi generacemi se na nich podílí. Nejvíce rozšířené jsou tradice masopustu a stavění máje. Obcí s nejvyšším počtem tradic jsou samotné Doudleby, centrum celé oblasti.

Vrcholem lidových tradic na Doudlebsku je potom masopust. Jeho příprava není jednoduchá, potřebuje množství lidí táhnoucí za jeden provaz. U všech obcí jsou hlavními organizátory hasičské spolky, spolu s dobrovolníky z obce, v Doudlebech pak folklorní soubor Doudleban.

Přípravu ulehčují obce tím, že především tradicím nebrání. Jejich úloha je ovšem velice důležitá. Vedení obce dává ve většině případů podporu spíše materiální – půjčuje, či domlouvá pronájem prostor. Když je potřeba, pomáhají obce vyřešit administrativní záležitosti. Finanční podporu se obce snaží snížit na minimum a usilují o to, aby si tradice na sebe samy vydělaly.

Forma výzkumu daná opatřeními proti šíření nemoci COVID-19 byla velmi nevýhodná. Často se korespondence se starosty ztratila v nepřehledném množství e-mailů, kterým obce v současné době trpí, a na odpovědi jsem čekal velice dlouho. Práci tohoto typu není jednoduché vypracovat pouze formou samostudia a s dotazy psanou formou. Na druhou stranu, zdá se, že na rozdíl od mnoha jiných oblastí života se koronavirová pandemie tradic na Doudlebsku příliš nedotkla.

Resumé

This bachelor's thesis deals with traditions in the south of Bohemia. Specifically, the Doudleby region. It's not easy to define this location. This area is located on the south of České Budějovice, however its borders cannot be defined precisely. It has its specific characteristics and its specific perception of traditions.

In the first part of my thesis, I briefly described the history of the area, specifically when and by whom it was settled. I continued with specifics of the territory. What music accompanied the ordinary Doudleby citizen throughout his or her life, what choreographies and dance steps were danced here, and who was the Doudleby teacher, who was in charge of educating the young population.

This work is predominantly concerned with the topic of Carnival. It describes the progress of the Carnival traditions like who organises it, and what attributes are needed for the organisation of the Carnival. I also mention the full composition of the Carnival carol. Who can walk in the carol distribution of masks and other Carnival participants.

In the following part I describe in further detail the Doudleby folklore costumes. Main differences between women's and men's clothing and their brief evolution throughout the time. I also decided to focus more on the man's belt, which was an integral part of the folklore costume of all rich peasants.

In the next part I describe the four villages in which I conducted my research. The research concerns the promotion of traditions by the municipal leadership of these villages. I am interested in what the folklore groups are like in these villages and how they affect the traditions.

Although there are plenty of traditions taking place in the south of Bohemia, not every village actively supports them. I found out what traditions are being practised in the villages, which traditions are the most prevalent, and, on the contrary, which are common only in one place. In this work, I am interested in the concrete steps of how villages promote and support traditions in their territory, or if they are themselves organize any of those traditions.

Seznam použité literatury

Knižní zdroje:

HEERS, Jacques. *Svátky bláznů a karnevaly*. Praha: Argo, 2006. Každodenní život. ISBN 80-7203-777-3.

KRATOCHVÍL, Matěj a Lubomír TYLLNER. *Masopustní koleda na Doudlebsku: Dobrkovská Lhotka 2005*. Praha: Etnologický ústav Akademie věd České republiky, 2007. ISBN 978-80-87112-06-9.

LANGHAMMEROVÁ, Jiřina. *Lidové zvyky: výroční obyčeje z Čech a Moravy*. Praha: Lidové noviny, 2004. ISBN 80-7106-525-0. Dostupné z: <https://ndk.cz/view/uuid:239152f0-ed84-11e4-b834-005056827e51?page=uuid:eaf13fa0-3211-11e5-8851-005056827e51>

LANGHAMMEROVÁ, Jiřina a LANGHAMMER, Jakub. *Jižní Čechy: kraj - lidé - tradice*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2011. s. 212. ISBN 978-80-7422-136-1. Dostupné také z: <https://ndk.cz/uuid/uuid:9a8ce820-6663-11e6-b819-005056825209>

MĚŘIČKOVÁ, Daniela, *Analýza prostředí vesnické školy v 19. století na Českomoravské vysočině*. Praha 2014. Diplomová práce. Univerzita Karlova. Pedagogická fakulta. Vedoucí práce RNDr. Jan Řezníček. Dostupné z: <https://is.cuni.cz/webapps/zzp/detail/151745/>

NEJEDLÝ, Zdeněk. *Umění, II: Dějiny české hudby*. V Praze: Hejda & Tuček, [1903?]. sv. II Dostupné také z: <https://ndk.cz/uuid/uuid:a2929780-a5f7-11e6-adc9-5ef3fc9ae867>

PATOČKA, Jiří a HEŘMANOVÁ, Eva. *Lokální a regionální kultura v České republice: kulturní prostor, kulturní politika a kulturní dědictví*. Praha: ASPI, 2008. s. 64. ISBN 978-80-7357-347-8. Dostupné také z: <https://ndk.cz/uuid/uuid:b8a245b0-7586-11e8-9588-5ef3fc9bb22f>

PETRÁČKOVÁ, Věra a Jiří KRAUS. *Akademický slovník cizích slov*. Praha: Academia, 1995. ISBN 80-200-0524-2.

STACHOVÁ, Jana, BERNARD, Josef a ČERMÁK, Daniel. *Sociální kapitál v České republice a v mezinárodním srovnání*. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2009. s. 20. ISBN 978-80-7330-166-8. Dostupné z: <https://ndk.cz/uuid/uuid:7b9dbb00-469a-11e4-9383-005056825209>

SVOBODOVÁ, Anežka a HOUBA, Michal. *Petr Vok z Rožmberka*. Praha: Melantrich, 1986. Dostupné z: <https://ndk.cz/uuid/uuid:0b154cc0-5fed-11e3-8c6a-005056825209>

ŠIMÁNEK, Jan. *Doudleby: historie, památky, tradice*. 1. vyd. Doudleby: Obecní úřad Doudleby, 2008. 93 s. ISBN 978-80-254-2758-3 il.

ŠIMÁNEK, Jan. *Doudlebsko od jara do zimy: výroční zvyky, slavnosti a zábavy z jihu Čech*. České Budějovice. Bohumír Němec - Veduta, 2019. ISBN 978-80-88030-41-6.

ŠOTKOVÁ, Blažena: *Naše lidové kroje, jejich vzory, stříhy a zpracování*, Vyšehrad, [online] Praha 1951 [cit 10. 3. 2021] Dostupné z: <https://ndk.cz/view/uuid:97047b40-39ea-11e2-9688-005056827e51?page=uuid:741ac930-e9ae-11e2-a0b3-5ef3fc9bb22f>

TRNKOVÁ, Klára. *Velikonoční koledy, zvyky a obyčeje naší babičky*. Praha: Studio trnka, 2009. Edice naší babičky. ISBN 978-80-87209-17-2. Dostupné z: <https://ndk.cz/view/uuid:19968170-b7f3-11e8-bc37-005056827e51?page=uuid:aada15c0-e417-11e8-9210-5ef3fc9bb22f>

TŘEŠTÍK, Dušan. *Počátky Přemyslovců: vstup Čechů do dějin (530-935)*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 1997. ISBN 80-7106-138-7. Dostupné také z: <https://ndk.cz/uuid/uuid:77dfc170-b928-11e3-87a3-001018b5eb5c>

VLASÁKOVÁ, Olga. *Velikonoce: tradice, pečivo, strava*. Rakovník: Okresní muzeum, 1992. ISBN isbn80-85081-14-8.

Internetové zdroje:

Národní památkový ústav. Památkový katalog [online] [cit 10. 3. 2021] Dostupné z: <https://www.pamatkovykatalog.cz/kostel-sv-vincence-691230>

Zákon č. 128/2000 Sb. *Zákon o obcích* [online] Dostupné z: www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128

Zákon č. 133/1985 Sb. *Zákon České národní rady o požární ochraně* [online] Dostupný z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1985-133?citace=1>

SVOBODOVÁ, Anežka a HOUBA, Michal. *Petr Vok z Rožmberka*. Praha: Melantrich, 1986. Dostupné z: <https://ndk.cz/uuid/uuid:0b154cc0-5fed-11e3-8c6a-005056825209>

Foto Miroslav Mikoláš [online] Dostupné z: <https://sokv.rajce.idnes.cz/>

Národopisný soubor Doudleban [online] [cit. 15. 3. 2021] Dostupné z: <https://doudleban.cz/data/historie.htm>

Doudleby oficiální stránky obce [online] Dostupné z: <https://www.doudleby.com>

Obec Komařice [online]. Dostupné z: <https://www.komarice.cz>

Obec Římov [online] dostupné z: <https://www.obecrimov.cz/>

Obec Plav dostupné z: <https://www.plav.cz>

Český statistický úřad [online] Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/pocet-obyvatel-v-obcich-k-112019>

Ostatní zdroje:

Místní národní výbor Komařice. Místní národní výbor Komařice (Komařice, České Budějovice, Česko: 1945-1985), 1. díl komařické kroniky, který obsahuje dění v obci v letech 1929 – 1950, Komařice, 8. 4. 1999. Dostupné z: <https://digi.ceskearchivy.cz/Kroniky-SOkA-Ceske-Budejovice-Kroniky-obecni-K-Komarice>

Příhláška do soutěže Vesnice roku 2019 zaslaná obcí Doudleby

Ludmila Kocanová. Masopustní oslavy v komparativním srovnání 2017 Plzeň. Bakalářská práce. Západočeská univerzita v Plzni. Fakulta filozofická. Vedoucí práce Doc. Petr Lozoviuk Ph.D.

Daniela Měříčková, Analýza prostředí vesnické školy v 19. století na Českomoravské vysočině. Praha 2014. Diplomová práce. Univerzita Karlova. Pedagogická fakulta. Vedoucí práce RNDr. Jan Řezníček

Příloha 1: Farní obvody, pod které spadají obce na Doudlebsku podle Jana Šimánka:

Besednice (s obcemi Dobrkovská Lhotka, Malče, Nesměň),

Borovany (s obcemi Dvorec a Ostrolovský Újezd),

Doudleby (s obcemi Dolní Stropnice, Heřmaň, Plav a Straňany),

Černice (s obcemi Dolní a Horní Třebonín, Mojné, Záhorkovice a Žaltice),

Střížov (s obcemi Borovnice, Doubravice, Hůrka, Jedovary, Komařice, Lomec, Nedabyle, Nová Ves, Řevnovice, Sedlo, Strádov, Strážkovice, Pašínovice, Veselka),

Kamenný újezd (s obcemi Bukovec, Dolní Svince, Čertyně, Chlumeč, Kosov, Krnín, Milíkovice, Opalice, Radostice, Rančice, Zaluží),

*Římov (s obcemi Branišovice, Horní a Dolní Vesce, Mokrá Lem, Kladiny a Krasejovka),
Soběnov (s obcemi Děkanské Skaliny, Velké Skaliny a Smrhov),*

Svatý Jan nad Malší (s obcemi Čížkrajice, Čeřejov, Keblany, Mohuřice, Něchov, Nežetice, Otěvěk, Rankov, Rejta, Svatá Trojice, Slavče, Todně, Třebeč),

Velešín (s obcemi Dlouhá, Chodeč, Holkov, Horní a Prostřední Svince, Markvartice, Netřebice, Skřídla, Zvíkov, a Zubčická Lhotka)

Věžovatá Pláně (s obcemi Dolní Pláně a Zubčice)

Příloha 2: Program setkání koled na masopustu v Doudlebech z roku 2016 (podle vlastního pozorování)

Koledy krouží kolem sebe, a jedna chce druhou dostat do svého středu a obtočit jí. Po chvíli se postaví slaměná koleda do řady a pak mládenecká proti ní. Přitom se matky přetlačují cepy a židé se perou. Po chvíli ukončí rychtář potyčku zvoláním: “matky a židi DOST!”

RM – Pane rychtáři slaměný koledy já se Vás ptám, proč rušíte naši koledu povolenou starostou zdejší obce a proč nás nenecháte dále koledovati.

RS – Pane rychtáři mládenecké koledy, my jsme slaměná doudlebská revizní a kontrolní koleda. Jsme složeni ze samých vysloužilých doudlebských koledníků a jdeme Vám zkontrolovat, jestli provádíte doudlebskou koledu podle všech pravidel masopustu.

RM – Když je to tak, tak si nás zkontrolujte.

RS – Pane rychtáři mládenecké koledy, já bych se Vás chtěl zeptat, co máte ve své ruce a k čemu to slouží.

RM – To je rychtářský právo. Bez toho práva bych se jako rychtář nemohl za koledníky ani zaručit, ani je za přestupky trestat.

RS – Jak vidím pane rychtáři, máte feruli rozdělenou na jedné straně na čtyři díly a na druhé na pět. Proč?

RM – Toto právo je pane rychtáři na jedné straně rozdělené na pět světadílů a na druhé na čtyři světové strany.

RS – Proč pane rychtáři vy a pan hejtman nesete šerpu přes rameno a ostatní koledníci kolem pasu. A co šerpa značí?

RM – Šerpa sama, pane rychtáři má znak země, ve které chodíme. Já a pan hejtman ji nosíme přes rameno proto, aby se odlišil stav šlechty od poddaného lidu.

RS – A co tak pestrý klobouky u všech koledníků.

RM – Barevné růžičky značí pestré kvítí našich luk, jalovec trnovou korunu, pět červených růžiček nahoře značí pět ran Krista Pána, červené a bílé mašličky značí pot a krev.

RS – K čemu nosí matka cep?

RM – První lidé jím chleba dobývali a proto ho matka nosí.

RS – Pane rychtáři co značí tak docela odlišný oblečení, co matka nosí?

RM – Pane rychtáři, my lidi i celá naše příroda jsme závislí na slunci, tedy i na roku a naše matka nese třístapětašedesát třásní, to je třístapětašedesát dní.

RS – A co, když je rok přestupný?

RM – Tak přidáme o jednu třásni více.

RS – Proč má matka zvoneček?

RM – To, aby se naši koledníci matky netrhli a jako ovce ji ve všem poslechli.

RS – Proč chodí s koledou rybníkář či moučný a k čemu slouží jeho nářadí.

RM – Sekeru má na led prosekávání k lovu ryb, lopatu na chleba do pece vsázení. Chlebem a rybami obstará koledníky.

RS – Proč je dvanáct koledníků?

RM – Je nás jako apoštolů.

RS – Proč zatáčíte, jak jsem si všimnul, kolečko doprava?

RM – Točíme se po slunci.

RS – Proč po slunci?

RM – Po slunci a proti slunci, po vodě proti vodě, po větru a proti větru hledáme hejtmana, když se nám ztratí.

RS – Pane rychtáři mládenecké koledy, já Vám děkuji za odpovědi na mé otázky a teď bych se chtěl zeptat také vašich koledníků, jestli vědí, co značí jejich oblečení a nářadí.

RM – Tak se ptejte. Já za své koledníky ručím.

RS – Pane hejtmane, na co máte halapartnu a proč si ji pořád stavíte na svoji nohu.

Hejtman – Pane rychtáři slaměné doudebské kontrolní a revizní koledy, halapartna značí kopí, jímž byl probodnut Pán Ježíš, a nosím ji kvůli tomu, abych měl na co napíchnout uzené. Stavím si ji na svoji nohu proto, protože já jako i všichni koledníci nemáme nikde domovský právo, tak si jí stavím na své.

RS – Dále bych se chtěl zeptat tancmajstra, proč má na ruce věneček a co značí.

Tancmajstr – Věneček nosím na znak panenství Panny Marie.

RS – Ty jsi nějaký vyměněnej nebo co. Nikdy jsi to nevěděl a teď děláš chytrýho. Tak mi teď řekni, proč nosíš hůlku a co hůlka značí.

Tancmajstr - ..... nevím.

RS – Pane rychtáři povídal jste, jak se můžete za své koledníky zaručit a teď tohle. Tancmajstr neví, proč nosí hůlku a co hůlka značí.

RM – Bratře koledníku, tak si vzpomeň, jak jsem tě to učil a pěkně to pověz panu rychtáři slaměný koledy.

Tancmajstr - ..... nevím.

RS – Pane rychtáři Váš koledník neodpověděl na moji otázku a to se nemůže nechat jen tak.

RM – Pane rychtáři já se Vás ptám, co by takovej zasloužil, kterej se s náma na tu štědrou koledu vydal a nám takovou hanbu a ostudu udělal.

RS – V první řadě si musí vyměnit klobouk s našim tancmajstrem a jít s ním až do místního hostince.

.... Po výměně ....

RS – Tak a teď mu dáme 50 kop.

RM – Pane rychtáři slaměný koledy já se Vás ptám, jaký to mají být kopy. Kopy sena nebo kopy vajec?

RS – Kopy sena.

RM – Pane rychtáři to je špatný. Když jsme vandrovali z Plava do Roudného, přišla velká voda a všechny kopy sena odnesla. My je nemůžeme spočítat, a proto ho podle nich nemůžeme trestat.

RS – Tak mu dejte na tvrdo.

RM – Pane rychtáři, já bych za našeho bratra koledníka prosil, aby mu bylo něco z trestu slevino nebo dokonce odpuštíno. On je slabý konstrukce, on by takovej trest nevydržel.

RS – Ten je silnej dost, ten to vydrží.

RM – Bratře koledníku já se tě ptám, jak chceš bejt trestanej?

Vesele nebo smutně?

Tancmajstr – Vesele.

Muzikanti začnou hrát ... Červená růžičko ...

Tancmajstr oběhne kolečko

Matky slaměná i mládenecká zkrříží cepy.

Tancmajstr se zastaví čelem k matkám, sundá klobouk, skloní hlavu mezi zkrřížené nářadí.

RM – Bratře koledníku, máš bejt trestanej, sám dobře víš proč.

(ferulí ho mlátí do zadku střídavě RM + RS)

Tu máš jednu za naší matku, která nás vodí.

RS – Tumáš jednu od koledníků ze slaměný koledy.

RM – tumáš jednu od svých věrných kamarádů, s nimiž jsi se na tuto štědrou koledu vydal, a jim takovou hanbu a ostudu udělal.

RS – Tumáš jednu od svazu masopustních pracovníků.

RM – tumáš jednu od pana starosty zdejší obce.

Zvedni pravou nohu a poděkuj pěkně za potrestání. (uděří o podpatek)

Tancmajstr – Já Vám pěkně děkuju za potrestání a slibuju, že se to vícekrát již nestane.

(nasadí si klobouk a dojde na své místo)

RM – Pane rychtáři slaměný Doudlebský kontrolní a revizní koledy, já bych vás chtěl požádat, aby mohl dostat zpátky náš pan tancmajstr svůj klobouk, neboť ten slaměný mu vůbec nesluší.

RS – Ten mu sluší dost.

RM – Potrestán už jednou byl a jak známo, jsou v našem státě zakázány dvojité tresty.

RS – Tak teda dobře. Vyměňte si zpátky klobouky.

... Tancmajstři si vymění klobouky ....

RM – Pane rychtáři slaměný koledy, já se Vás ptám, jestli máte na naší koledu ještě nějaké otázky?

RS – Už nemám žádné.

RM – Když nemáte otázky na nás už žádné, tak bych si dovolil mít otázky nějaké já na vás.

RS – Tak teda ptejte se.

RM – Proč nosíte slaměné klobouky a kdo Vám dal povolení ke kontrolování koled?

RS – Kdysi jsme nosili také růžičky jako Vy a měli jsme kadeře jako vy. Dnes nám hlavy slezly a vlasy se vyšušovaly od slunce. Doudlebská slaměná žádný povolení nepotřebuje, protože nad ní už žádný kontrolní úřad není.

RM – Proč má vaše matka na klobouku kohouta.

RS – My jsme už starší pánové a rádi si pospíme. Tenhle kohout nás ráno budil, tak jsme ho zařízli. Nosí ho naše matka, protože kohout je znak plodnosti.

RM – Proč nechodíte celý ve slámě jako v Plavě?

RS – Protože v Plavě si zapomněli udělat rekvalifikaci, a my ji už máme.

RM – Proč nosí váš pan moučnej na vršku klobouku mašličku?

RS – Aby ho v obilí neposíkl kombajn.

Následně obě koledy zatočí a následně roztočí společné kolečko a každá koleda pokračuje svou cestou.

Program setkání koled na Doudlebském masopustu (vlastní tvorba)

Příloha 3: Tabulka spolků v Doudlebech s druhem činnosti daného spolku a s výsledky, které přináší pro obec. Převzato z přihlášky do soutěže Vesnice roku 2019 zaslané obcí Doudleby.

spolek	druh činnosti	výsledky pro obec
Doudleban	folklorní činnost	udržování lidových tradic
Doudlebánek	folklorní činnost	udržování lidových tradic, výchova k patriotismu, náplň volného času rodin s dětmi
SDH Doudleby	bezpečnost, spolková činnost, sportovní činnost	bezpečnost, pomoc při organizacích
Tři Mirky	spolková činnost, kulturní činnost	náplň volného času pro rodiny s dětmi
Přátelé turistiky	sportovní činnost	náplň volného času pro veřejnost
Klub seniorů	kulturní činnost	náplň volného času pro seniory
Místní organizace Českého červeného kříže	zdravověda, kulturní činnost	vzdělávání, náplň volného času
TJ Doudleby	sportovní činnost	náplň volného času
Drazda Band	folková skupina	hudební vystoupení na koncertech, kulturně - sportovních akcích
Doudlebský pěvecký sbor	hudební produkce	hudební vystoupení na koncertech, kulturně - sportovních akcích
Flat Peaks	dívčí taneční skupina	náplň volného času dětí, vystoupení na sportovně - kulturních akcích
MS Malše	myslivost	péče o krajinu, les, vzdělávání
Český svaz včelařů	chov včel	péče o krajinu, les, vzdělávání

Příloha 4: Lidová píseň Červená růžičko. Vlastní zápis. (Úvodní 3 sloky zpívané ve vesnici Doudleby. Text se může mírně lišit v závislosti na vesnici).

/: Červená růžičko, proč se nerozvívíš. :/
/: Proč ty k nám Pepíčku,
Proč ty k nám Pepíčku, proč ty k nám nechodíš. :/

/: Já bych k vám rád chodil, ty by jsi plakala. :/
/: Na červený šátek,
Na červený šátek slzy utírala. :/

/: Proč bych já plakal, když mě nic nebolí. :/
/: Milovali jsme se,
Milovali jsme se jako dva holubi. :/

Příloha 5: Sloka písně Tuším, tuším využívaná při masopustní obchůzce v Doudlebech,
(v okolních vesnicích se může mírně lišit).

„Tuším, tuším, tuším,
že od vás jít muším,
/: kterou jsem panenku,
mjiloval, mjiloval
tu zanechat muším :/